

เอกสารแนบ 2

สรุปข้อมูลทางการเงิน
จากรายงานประจำปี 2563

รายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย ซึ่งจัดทำขึ้น ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 และตามข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ว่าด้วยการจัดทำและนำเสนอรายงานทางการเงินภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 โดยได้มีการพิจารณาเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่เหมาะสม และถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยผู้สอบได้สอบทานและตรวจสอบงบการเงิน และแสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีอย่างไม่มีเงื่อนไข

คณะกรรมการบริษัททำหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาบรรษัทภิบาล รวมทั้ง จัดให้มีและดำรงไว้ซึ่งระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน เพื่อให้มีความมั่นใจได้ว่าการบันทึกข้อมูลทางบัญชี ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา และเพียงพอที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สิน ตลอดจนป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตหรือการดำเนินการที่ผิดปกติอย่างมีสาระสำคัญ โดยคณะกรรมการบริษัท ได้แต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระทำหน้าที่กำกับดูแลงบการเงิน ประเมินระบบควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบจะปรากฏในรายงานคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งได้แสดงไว้ในรายงานประจำปีนี้แล้ว

คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่าระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในของบริษัทสามารถสร้างความเชื่อมั่นได้ว่างบการเงินของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดถูกต้องในสาระสำคัญแล้ว

(นายสมพงษ์ กังสวัตน์)

ประธานกรรมการบริษัทและประธานกรรมการบริหาร

ข้อมูลทางการเงินโดยสรุป

รายการ	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
ผลการดำเนินงาน (ล้านบาท)			
รายได้จากการขายและบริการ	4,530	3,792	3,482
รายได้รวม	4,566	3,841	3,523
ต้นทุนและค่าใช้จ่ายรวม	4,338	3,720	3,442
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น	228	121	81
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	170	85	94
ฐานะการเงิน (ล้านบาท)			
สินทรัพย์รวม	3,442	3,631	3,068
หนี้สินรวม	1,745	1,988	1,402
ส่วนของผู้ถือหุ้น	1,697	1,643	1,666
สินค้างเหลือ	431	629	372
ข้อมูลต่อหุ้น (ล้านบาท)			
กำไร(ขาดทุน)สุทธิต่อหุ้น	0.14	0.07	0.08
เงินปันผลต่อหุ้น	0.12	0.02	0.03
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น	1.44	1.41	1.42
อัตราส่วนทางการเงิน (ร้อยละ)			
อัตรากำไรขั้นต้น	14%	14%	14%
อัตรากำไรสุทธิ (ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัท)	4%	2%	3%
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น(%)	10%	5%	6%
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.45	1.37	1.55
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(เท่า)	1.03	1.21	0.84

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอต่อผู้ถือหุ้นของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (กลุ่มบริษัท) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและงบกระแสเงินสดรวม สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวม รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ และได้ตรวจสอบงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) ด้วยเช่นกัน

ข้าพเจ้าเห็นว่างบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปี สิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และเฉพาะของบริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรค ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินและข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ตามที่ระบุในข้อกำหนดนั้นด้วย ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่ได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ด้วย การปฏิบัติตามของข้าพเจ้าได้รวมวิธีการตรวจสอบที่ออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อการประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ผลของวิธีการตรวจสอบของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวมวิธีการตรวจสอบสำหรับเรื่องเหล่านี้ด้วย ได้ใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินโดยรวม

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ พร้อมวิธีการตรวจสอบสำหรับแต่ละเรื่องมีดังต่อไปนี้

ค่าความนิยม

บริษัทฯบันทึกค่าความนิยมจำนวน 156 ล้านบาทจากการซื้อหุ้นสามัญของบริษัทย่อยแห่งหนึ่ง ข้าพเจ้าให้ความสำคัญเรื่องการพิจารณาการด้อยค่าของค่าความนิยมดังกล่าวเนื่องจากการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยมนั้น ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมากในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตของบริษัทย่อย รวมถึงการกำหนดอัตราคิดลดและอัตราการเติบโตในระยะยาวที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินการด้อยค่าดังกล่าว มีผลกระทบโดยตรงต่อมูลค่าของค่าความนิยมที่แสดงอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ข้าพเจ้าได้ทำความเข้าใจและประเมินกระบวนการพิจารณาของฝ่ายบริหารว่าสอดคล้องตามลักษณะการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์หรือไม่ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการทดสอบข้อสมมติที่สำคัญที่ใช้ในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตของบริษัทย่อย โดยการเปรียบเทียบข้อสมมติดังกล่าวกับแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกของบริษัทย่อย รวมถึงเปรียบเทียบประมาณการกระแสเงินสดในอดีตกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงเพื่อประเมินการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตดังกล่าว และพิจารณาอัตราคิดลดโดยการวิเคราะห์ต้นทุนทางการเงินถั่วเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของเงินทุนและข้อมูลอื่น ๆ กับบริษัทอื่นที่เปรียบเทียบกันได้ ตลอดจนทดสอบการคำนวณมูลค่า ที่คาดว่าจะได้รับคืนตามแบบจำลองทางการเงิน และพิจารณาผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่สำคัญต่อมูลค่า ที่คาดว่าจะได้รับคืน นอกจากนี้ข้าพเจ้า

ได้สอบทานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินการด้อยค่าของค่าความนิยม รวมถึงผลกระทบของประมาณการกระแสเงินสด ในอนาคตจากการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติที่สำคัญ

ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้า

ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 5.16 กลุ่มบริษัทประมาณการค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิต ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าโดยอ้างอิงจากข้อมูลผลขาดทุนด้านเครดิตจากประสบการณ์ในอดีตและปรับปรุงด้วยข้อมูลการคาดการณ์ไปในอนาคตเกี่ยวกับลูกหนี้การค้าและสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการพิจารณาผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้า ซึ่งการประมาณการผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าจึงมีผลกระทบโดยตรงต่อจำนวนผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุนและมูลค่าของลูกหนี้การค้าที่แสดงอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ข้าพเจ้าได้ประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการประมาณจำนวนผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้ นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ประเมินวิธีการและข้อสมมติที่ฝ่ายบริหารใช้ในการกำหนดนโยบายการคำนวณ ผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าแต่ละประเภท สอบทานการจัดทำรายงานอายุหนี้ และทดสอบการคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับลูกหนี้การค้าตามนโยบายดังกล่าว รวมถึงการสอบทานการประมาณจำนวนผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของลูกหนี้การค้าแบบเฉพาะเจาะจง

ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ

การประมาณการมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับของสินค้าคงเหลือตามที่เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12 ต้องอาศัยดุลยพินิจของฝ่ายบริหารในการกำหนดนโยบายสำหรับการประมาณการค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือสำหรับสินค้าที่ล้าสมัยหรือเสื่อมสภาพโดยขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ในรายละเอียดเกี่ยวกับวงจรอายุของสินค้าซึ่งการประมาณการมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับนั้นจะมีผลกระทบต่อจำนวนค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนของกำไรหรือขาดทุนและมูลค่าของสินค้าที่คงเหลือที่แสดงอยู่ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

ข้าพเจ้าได้ประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับการประเมินค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือโดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้ นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ประเมินวิธีการและข้อสมมติที่ฝ่ายบริหารใช้ในการกำหนดนโยบาย การประมาณการค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือในแต่ละช่วงอายุสินค้า สอบทาน การจัดทำรายงานอายุสินค้า และทดสอบการคำนวณค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือตามนโยบายดังกล่าว รวมถึงวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลระยะเวลาการถือครองและการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือเพื่อระบุถึงกลุ่มสินค้าที่มีข้อบ่งชี้ว่ามีการหมุนเวียนของสินค้าที่ช้ากว่าปกติ นอกจากนั้นข้าพเจ้าได้สอบทานการจัดทำรายงานการเปรียบเทียบมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับกับราคาทุนของสินค้าคงเหลือ แต่ละกลุ่มสินค้า และสุ่มตรวจสอบเอกสารประกอบรายการขายที่เกิดขึ้นภายหลังวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

การรับรู้รายได้

รายได้จากการขายและให้บริการเป็นรายการที่มีมูลค่าที่เป็นสาระสำคัญอย่างมากต่องบการเงินและเป็นเกณฑ์ชี้วัดหลักในแง่ผลการดำเนินงานทางธุรกิจซึ่งผู้บริหารและผู้ใช้งบการเงินให้ความสนใจ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทโดยตรง ข้าพเจ้าจึงให้ความสำคัญในการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัทโดยเฉพาะเรื่องมูลค่าและงวดเวลาการรับรู้รายได้

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัทโดยการประเมินและทดสอบระบบการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัทที่เกี่ยวข้องกับวงจรรายได้จากการขายและให้บริการโดยการสอบถามผู้รับผิดชอบ ทำความเข้าใจและเลือกตัวอย่างมาทดสอบการปฏิบัติตามการควบคุมที่กลุ่มบริษัทออกแบบไว้ สุ่มตรวจสอบเอกสารประกอบรายการขายและให้บริการที่เกิดขึ้นในระหว่างปีและช่วงใกล้สิ้นรอบระยะเวลาบัญชี สุ่มตัวอย่างสัญญาการขายและให้บริการเพื่อตรวจสอบการรับรู้รายได้ว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาการขายและให้บริการและสอดคล้องกับนโยบายการรับรู้รายได้ของกลุ่มบริษัท สอบทานใบลดหนี้ที่กลุ่มบริษัทออกภายหลังวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี รวมถึงทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลบัญชี รายได้แบบแยกย่อย เพื่อตรวจสอบความผิดปกติที่อาจเกิดขึ้นของรายการขายตลอดรอบระยะเวลาบัญชี โดยเฉพาะรายการบัญชีที่ทำผ่านใบสำคัญทั่วไป

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ซึ่งรวมถึงข้อมูลที่รวมอยู่ในรายงานประจำปีของกลุ่มบริษัท (แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่แสดงอยู่ในรายงานนั้น)

ความเห็นของข้าพเจ้าต้องการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ข้อสรุปในลักษณะการให้ ความเชื่อมั่นในรูปแบบใด ๆ ต่อข้อมูลอื่นนั้น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นนั้นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้าหรือไม่ หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ หากในการปฏิบัติงานดังกล่าว ข้าพเจ้าสรุปได้ว่าข้อมูลอื่นแสดงขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญแล้ว ข้าพเจ้าจะต้องรายงานข้อเท็จจริงนั้น ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่พบว่ามีเรื่องดังกล่าวที่ต้องรายงาน

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต้องการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำ งบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง การเปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องในกรณีที่มีเรื่องดังกล่าว และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องอีกต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็น การรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญ เมื่อคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผลได้ว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ด้วย

- ระบุและประเมินความเสี่ยงที่อาจมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยง ที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจาก การทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารจัดทำ
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหาร และสรุปจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ หากข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าจะต้องให้ข้อสังเกตไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า ถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือหากเห็นว่าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าจะแสดงความเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของ ผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่องได้

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเมิน ว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- รวบรวมเอกสารหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการหรือของกิจกรรมทาง ธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว ต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้ วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่าง การตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระ และได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมดตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผล ที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้า ขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องทั้งหลายที่สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดในการตรวจสอบ งบการเงินในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชี เว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับห้ามไม่ให้เปิดเผยเรื่องดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่า ไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้า เพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมี ผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียสาธารณะจะได้รับการสื่อสารดังกล่าว

ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบงานสอบบัญชีและการนำเสนอรายงานฉบับนี้

ป.ช อรุณน.

ปรีชา อรุณนารา

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 5800

บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

กรุงเทพฯ: 25 กุมภาพันธ์ 2564

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	หมายเหตุ	2563	2562	2563	2562
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	8	352,984,347	332,372,264	193,757,110	137,394,583
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	9	949,073,029	1,024,670,471	745,526,151	850,029,480
สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	10	226,803,570	172,970,387	176,702,903	104,926,807
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม	7	-	297,654,823	-	297,654,823
สินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้น					
ตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า	11	132,858,836	142,809,764	81,168,029	79,970,488
สินค้าคงเหลือ	12	372,220,493	629,392,906	359,224,700	526,776,822
สินทรัพย์ทางการเงินหมุนเวียนอื่น	33.1	30,000	-	30,000	-
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		4,646,208	14,165,232	784,376	1,628,199
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		2,038,616,483	2,614,035,847	1,557,193,269	1,998,381,202
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน		134,821,500	131,461,500	117,421,500	117,421,500
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	13	-	-	494,858,940	494,858,940
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	14	323,644,719	324,414,290	310,467,835	325,139,047
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	15	352,805,721	366,951,204	328,891,074	340,125,010
ค่าความนิยม	16	156,497,121	156,497,121	-	-
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	26	43,438,291	30,402,901	30,082,082	25,588,007
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		18,265,123	6,906,711	2,032,290	2,041,019
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		1,029,472,475	1,016,633,727	1,283,753,721	1,305,173,523
รวมสินทรัพย์		3,068,088,958	3,630,669,574	2,840,946,990	3,303,554,725

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	หมายเหตุ	2563	2562	2563	2562
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	17	199,500,000	694,500,000	120,000,000	596,000,000
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	18	1,000,345,686	1,117,036,854	953,568,791	982,926,949
หนี้สินที่เกิดจากสัญญา	10	81,245,317	55,565,338	60,744,025	47,640,064
ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนด					
ชำระภายในหนึ่งปี	19	500,000	14,520,000	500,000	14,520,000
ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าที่ถึงกำหนด					
ชำระภายในหนึ่งปี	20	5,641,460	5,880,808	4,298,081	4,690,227
หนี้สินทางการเงินหมุนเวียนอื่น	33.1	124,564	-	124,564	-
ภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย		12,971,925	450,736	12,169,440	450,736
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		14,003,435	18,896,499	8,118,640	7,808,594
รวมหนี้สินหมุนเวียน		1,314,332,387	1,906,850,235	1,159,523,541	1,654,036,570
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนด					
ชำระภายในหนึ่งปี	19	-	2,020,000	-	2,020,000
หนี้สินตามสัญญาเช่า - สุทธิจากส่วนที่					
ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	20	12,609,607	11,085,555	10,157,419	7,607,134
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	21	74,369,882	66,898,555	65,131,173	58,722,275
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	26	760,229	819,859	-	-
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		87,739,718	80,823,969	75,288,592	68,349,409
รวมหนี้สิน		1,402,072,105	1,987,674,204	1,234,812,133	1,722,385,979

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชัน จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
ทุนจดทะเบียน				
หุ้นสามัญ 1,176,073,769 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.5 บาท	588,036,885	588,036,885	588,036,885	588,036,885
ทุนออกจำหน่ายและชำระเต็มมูลค่าแล้ว				
หุ้นสามัญ 1,175,739,089 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 0.5 บาท	587,869,545	587,869,545	587,869,545	587,869,545
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	753,575,398	753,575,398	753,575,398	753,575,398
ส่วนเกินทุนจากการรวมธุรกิจภายใต้				
การควบคุมเดียวกัน	6,827,505	6,827,505	-	-
กำไรสะสม				
จัดสรรแล้ว - สรรองตามกฎหมาย 22	59,000,000	59,000,000	59,000,000	59,000,000
ยังไม่ได้จัดสรร	235,603,716	189,929,843	205,689,914	180,723,803
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(43,662,220)	(19,142,632)	-	-
ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	1,599,213,944	1,578,059,659	1,606,134,857	1,581,168,746
ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม				
ของบริษัทย่อย	66,802,909	64,935,711	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,666,016,853	1,642,995,370	1,606,134,857	1,581,168,746
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	3,068,088,958	3,630,669,574	2,840,946,990	3,303,554,725
	-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
กำไรขาดทุน:				
รายได้				
รายได้จากการขาย	2,978,273,976	3,086,238,302	2,686,483,751	2,929,133,922
รายได้จากการบริการติดตั้ง	503,773,270	705,529,116	281,741,453	356,145,784
รายได้อื่น	40,989,194	22,257,789	39,949,826	21,225,245
รวมรายได้	3,523,036,440	3,814,025,207	3,008,175,030	3,306,504,951
ค่าใช้จ่าย				
ต้นทุนขาย	2,631,613,327	2,772,103,254	2,360,520,361	2,625,909,565
ต้นทุนบริการติดตั้ง	367,765,068	505,954,679	195,545,873	232,529,931
ค่าใช้จ่ายในการขายและจัดจำหน่าย	76,221,458	77,622,619	73,072,707	76,528,261
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	302,606,262	351,138,857	254,563,337	286,650,336
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน	57,060,257	13,080,409	17,653,528	26,189,635
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทร่วม	14 6,368,165	-	14,671,212	20,057,795
รวมค่าใช้จ่าย	3,441,634,537	3,719,899,818	2,916,027,018	3,267,865,523
กำไรจากการดำเนินงาน	81,401,903	94,125,389	92,148,012	38,639,428
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	14 30,118,181	5,761,067	-	-
รายได้ทางการเงิน	10,716,632	26,640,013	9,662,004	25,095,278
ต้นทุนทางการเงิน	24 (10,516,769)	(16,340,491)	(7,599,440)	(13,848,421)
กำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	111,719,947	110,185,978	94,210,576	49,886,285
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	26 (17,151,825)	(24,682,586)	(22,217,414)	(15,115,085)
กำไรสำหรับปี	94,568,122	85,503,392	71,993,162	34,771,200
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น:				
รายการที่จะถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม				
- สุทธิจากภาษีเงินได้	14 (24,519,588)	(17,896,159)	-	-
รายการที่จะไม่ถูกบันทึกในส่วนของกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง				
ขาดทุนจากประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย				
- สุทธิจากภาษีเงินได้	-	(3,150,831)	-	(2,267,877)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	(24,519,588)	(21,046,990)	-	(2,267,877)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	70,048,534	64,456,402	71,993,162	32,503,323

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
การแบ่งปันกำไร				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	92,700,924	79,648,698	71,993,162	34,771,200
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	1,867,198	5,854,694		
	<u>94,568,122</u>	<u>85,503,392</u>		
การแบ่งปันกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	68,181,336	58,601,708	71,993,162	32,503,323
ส่วนที่เป็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย	1,867,198	5,854,694		
	<u>70,048,534</u>	<u>64,456,402</u>		
กำไรต่อหุ้น	27			
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน				
กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ	<u>0.08</u>	<u>0.07</u>	<u>0.06</u>	<u>0.03</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม									
	ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ									
						องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น				
			ส่วนเกินทุนจาก			กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น			ส่วนของผู้มี	
	ทุนเรือนหุ้น		การรวมธุรกิจ			ส่วนแบ่ง		รวม	ส่วนได้เสียที่	รวม
	ที่ออกและ	ส่วนเกินมูลค่า	ภายใต้การ	กำไรสะสม		กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	รวมองค์ประกอบอื่น	ส่วนของผู้ถือหุ้น	ไม่มีอำนาจควบคุม	ส่วนของ
ชำระแล้ว	หุ้นสามัญ	ควบคุมเดียวกัน	จัดสรรแล้ว	ยังไม่ได้จัดสรร	จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	ของส่วนของผู้ถือหุ้น	ของบริษัทฯ	ของบริษัทย่อย	ผู้ถือหุ้น	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	207,226,118	(1,246,473)	(1,246,473)	1,613,252,093	59,345,903	1,672,597,996
กำไรสำหรับปี	-	-	-	-	79,648,698	-	-	79,648,698	5,854,694	85,503,392
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	(2,885,946)	(17,896,159)	(17,896,159)	(20,782,105)	(264,886)	(21,046,991)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	76,762,752	(17,896,159)	(17,896,159)	58,866,593	5,589,808	64,456,401
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 30)	-	-	-	-	(94,059,027)	-	-	(94,059,027)	-	(94,059,027)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	189,929,843	(19,142,632)	(19,142,632)	1,578,059,659	64,935,711	1,642,995,370
										-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	189,929,843	(19,142,632)	(19,142,632)	1,578,059,659	64,935,711	1,642,995,370
กำไรสำหรับปี	-	-	-	-	92,700,924	-	-	92,700,924	1,867,198	94,568,122
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	-	(24,519,588)	(24,519,588)	(24,519,588)	-	(24,519,588)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	-	92,700,924	(24,519,588)	(24,519,588)	68,181,336	1,867,198	70,048,534
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 30)	-	-	-	-	(47,027,051)	-	-	(47,027,051)	-	(47,027,051)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	587,869,545	753,575,398	6,827,505	59,000,000	235,603,716	(43,662,220)	(43,662,220)	1,599,213,944	66,802,909	1,666,016,853
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ทุนเรือนหุ้น ที่ออกและชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	กำไรสะสม		รวม
			จัดสรรแล้ว	ยังไม่ได้จัดสรร	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	587,869,545	753,575,398	59,000,000	242,279,507	1,642,724,450
กำไรสำหรับปี	-	-	-	34,771,200	34,771,200
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	(2,267,877)	(2,267,877)
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	32,503,323	32,503,323
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 30)	-	-	-	(94,059,027)	(94,059,027)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	587,869,545	753,575,398	59,000,000	180,723,803	1,581,168,746
					-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2563	587,869,545	753,575,398	59,000,000	180,723,803	1,581,168,746
กำไรสำหรับปี	-	-	-	71,993,162	71,993,162
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	-	-	-	-	-
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	-	-	-	71,993,162	71,993,162
เงินปันผลจ่าย (หมายเหตุ 30)	-	-	-	(47,027,051)	(47,027,051)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563	587,869,545	753,575,398	59,000,000	205,689,914	1,606,134,857
	-	-	-	-	-

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

-

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
กำไรก่อนภาษี	111,719,947	110,185,978	94,210,576	49,886,285
รายการปรับกระทบยอดกำไรก่อนภาษีเป็นเงินสดรับ (จ่าย)				
จากกิจกรรมดำเนินงาน				
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	28,920,063	35,214,665	25,143,881	29,934,982
ค่าเผื่อนั้นสงสัยจะสูญ	-	13,080,409	-	26,189,635
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน	57,060,257	-	17,653,528	-
การปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (โอนกลับ)	(214,495)	905,609	64,200	968,578
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทร่วม	6,368,165	-	14,671,212	20,057,795
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	(30,118,181)	(5,761,067)	-	-
สำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	7,471,327	20,038,723	6,408,898	18,089,724
กำไรจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(5,460,291)	(1,312,243)	(4,649,087)	(1,024,532)
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง	(23,842)	18,837,255	(31,149)	18,975,694
ขาดทุนจากการปรับปรุงมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์	94,564	-	94,564	-
รายได้ทางการเงิน	(10,716,632)	(26,640,013)	(9,662,004)	(25,095,278)
ต้นทุนทางการเงิน	10,516,769	16,340,490	7,599,440	13,848,421
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์				
และหนี้สินดำเนินงาน	175,617,651	180,889,806	151,504,059	151,831,304
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	18,476,142	159,087,585	86,790,291	214,270,412
สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	(53,833,183)	259,907,352	(71,776,096)	242,644,721
สินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า	9,950,928	8,466,336	(1,197,541)	2,139,129
สินค้าคงเหลือ	257,386,909	(205,613,883)	167,487,923	(109,265,625)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	9,519,024	9,755,423	843,823	5,292,488
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(11,459,593)	149,402	-	149,258
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	(116,632,441)	(148,996,768)	(29,277,785)	(263,438,719)
หนี้สินที่เกิดจากสัญญา	25,679,979	(9,521,757)	13,103,961	(916,772)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(4,893,064)	(12,270,381)	310,045	(21,523,988)
เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	309,812,352	241,853,115	317,788,680	221,182,208
รับดอกเบี้ย	10,777,674	16,260,864	9,721,514	14,716,128
จ่ายผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน	-	(846,667)	-	(846,667)
จ่ายดอกเบี้ย	(9,457,594)	(15,276,595)	(6,742,078)	(13,065,813)
จ่ายภาษีเงินได้	(17,725,657)	(37,862,591)	(14,992,784)	(23,641,701)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	293,406,775	204,128,126	305,775,332	198,344,155

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

(หน่วย: บาท)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2563	2562	2563	2562
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินฝากธนาคารที่ติดภาระค้ำประกัน (เพิ่มขึ้น) ลดลง	(3,360,000)	11,640,000	-	15,000,000
เงินสดจ่ายให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม	-	(391,900,000)	-	(391,900,000)
เงินสดรับคืนจากเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม	297,654,823	75,936,160	297,654,823	75,936,160
เงินสดรับคืนเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทร่วม	-	80,000,000	-	80,000,000
เงินสดจ่ายซื้อเงินลงทุนในบริษัทร่วม	-	(112,170,995)	-	(112,320,128)
เงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์	5,490,827	1,622,062	4,679,602	1,276,268
เงินสดจ่ายซื้ออุปกรณ์	(5,893,934)	(6,161,557)	(5,121,731)	(5,862,502)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	293,891,716	(341,034,330)	297,212,694	(337,870,202)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น (ลดลง)	(495,000,000)	397,800,000	(476,000,000)	351,500,000
เงินสดจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาว	(16,040,000)	(28,200,000)	(16,040,000)	(28,200,000)
เงินสดจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่า	(8,619,357)	(12,553,538)	(7,558,448)	(10,731,380)
เงินปันผลจ่าย	(47,027,051)	(94,059,027)	(47,027,051)	(94,059,027)
เงินสดสุทธิจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	(566,686,408)	262,987,435	(546,625,499)	218,509,593
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ	20,612,083	126,081,231	56,362,527	78,983,546
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	332,372,264	206,291,033	137,394,583	58,411,037
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดปลายปี	352,984,347	332,372,264	193,757,110	137,394,583
	-	-	-	-
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม				
รายการที่ไม่ใช่เงินสด				
ซื้อสินทรัพย์ภายใต้สัญญาเช่า	8,810,000	9,360,500	8,810,000	9,360,500

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

คำวิเคราะห์และคำอธิบายฝ่ายจัดการ

สรุปรายงานการสอบบัญชี

ปี 2561-2562	ตรวจสอบโดย นางสาวกรองแก้ว ลิ้มปิตติกุล	ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 5874 บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด
ปี 2563	ตรวจสอบโดย นายปรีชา อรุณนารา	ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 5800 บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

สำหรับการเงินงวด ปี 2561 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2561 ได้แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขว่างบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ณ 31 ธันวาคม 2561 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทและบริษัทย่อย และ เฉพาะของบริษัท โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามรายงานลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562

และได้เพิ่มเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประกอบด้วย ค่าความนิยม ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มูลค่าทุนที่คาดว่าจะได้รับของสินค้าคงเหลือ การรับรู้รายได้ และข้อมูลอื่น

สำหรับการเงินงวด ปี 2562 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2562 ได้แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขว่างบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ณ 31 ธันวาคม 2562 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทและบริษัทย่อย และ เฉพาะของบริษัท โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามรายงานลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563

และได้เพิ่มเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประกอบด้วย ค่าความนิยม ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มูลค่าทุนที่คาดว่าจะได้รับของสินค้าคงเหลือ การรับรู้รายได้ และข้อมูลอื่น

สำหรับการเงินงวด ปี 2563 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563

รายงานของผู้สอบบัญชีสำหรับการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยในปี 2563 ได้แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไขว่างบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ณ 31 ธันวาคม 2563 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทและบริษัทย่อย และ เฉพาะของบริษัท โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามรายงานลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2564

และได้เพิ่มเรื่องสำคัญในการตรวจสอบประกอบด้วย การรับรู้รายได้ ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของลูกหนี้การค้า ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือ ค่าความนิยม และข้อมูลอื่น

การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

ภาพรวมของผลการดำเนินงาน

บริษัท คอมมูนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) บริษัทมีรายได้หลักมาจากการจำหน่ายสายไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ การดำเนินธุรกิจดังกล่าวมาจากการสั่งซื้อสินค้าจากผู้ผลิตมาเพื่อจัดจำหน่าย ทำให้ไม่จำเป็นต้องลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเป็นจำนวนมากเหมือนธุรกิจที่ผลิตและจำหน่ายสินค้า แต่ต้องอาศัยเงินทุนหมุนเวียนสูง สำหรับการสั่งซื้อสินค้าและจัดเก็บสินค้าเพื่อขาย ซึ่งจะต้องมีความหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ด้วยเหตุนี้ ปัจจัยความสำเร็จในธุรกิจนี้จึงขึ้นอยู่กับกลยุทธ์การตลาด การบริหารจัดการสินค้าคงคลัง และการเรียกเก็บเงินอย่างมีประสิทธิภาพ บริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายผู้ผลิตชั้นนำระดับสากล เช่น ทรานส์คัมพ์ Phelp Dodge, ทรานส์คัมพ์ บีทีซี 3M เป็นต้น ธุรกิจจัดจำหน่ายสายไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ มีการตั้งกำไรขั้นต้นอยู่ในเกณฑ์ไม่สูงมากนัก เช่นเดียวกับธุรกิจจัดจำหน่ายประเภทอื่น ๆ โดยจะมุ่งเน้นการขายในปริมาณมากเพื่อเพิ่มจำนวนกำไรสุทธิ ทั้งนี้ ธุรกิจจัดจำหน่ายสายไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ มีการขยายตัวตามการเติบโตของเศรษฐกิจ และธุรกิจก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ เป็นสำคัญ

นอกจากนี้ บริษัทมีรายได้จากการให้บริการติดตั้ง ซึ่งประกอบด้วย การให้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคม และการให้บริการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลัมและอื่น ๆ โดยในการประกอบธุรกิจให้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคม บริษัทจะเป็นผู้ให้บริการด้านการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนประเภท สัดส่วนรูปแบบ ขนาดความสูง และน้ำหนักของเสาโทรคมนาคม รวมทั้งอุปกรณ์ระบบโทรคมนาคมต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า ทั้งนี้ รูปแบบของการให้บริการ ประกอบด้วยการดำเนินงานติดตั้งสถานีฐาน (New Site) เพื่รองรับการขยายพื้นที่การให้บริการของเครือข่ายสัญญาณ และการติดตั้งอุปกรณ์เสริมเพื่อเพิ่มคุณสมบัติและศักยภาพของเสาโทรคมนาคมที่มีอยู่เดิม (Upgrade) การติดตั้งอุปกรณ์ภายในอาคาร (Inbuilding Coverage) โดยรับงานจากเจ้าของโครงข่าย หรือผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ เช่น True move, AIS และ DTAC เป็นต้น หรือรับงานจากผู้รับเหมาที่รับจากงานมาจากเจ้าของโครงข่าย เช่น Huawei, AWC และ ZTE เป็นต้น โดยงานจะมีลักษณะเป็นโครงการ ประกอบด้วยพื้นที่ติดตั้ง (Site) หลายแห่งในแต่ละโครงการ ซึ่งโดยทั่วไป งานติดตั้งสถานีฐานจะใช้ระยะเวลาดำเนินการติดตั้งโดยเฉลี่ยประมาณ 45 – 60 วันต่อพื้นที่ติดตั้ง ทั้งนี้ บริษัทจะมีวิศวกรของบริษัทเป็นผู้ควบคุมสำหรับงานที่ได้ส่งต่อให้แก่ผู้รับเหมาช่วงเป็นผู้ดำเนินการ โดยจะกำหนดอัตราค่าบริการเป็นอัตราคงที่ต่อพื้นที่ติดตั้งตามความยากง่ายของงาน ซึ่งมีปัจจัยพิจารณาที่สำคัญ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ของพื้นที่ติดตั้ง (ติดตั้งบนอาคารหรือตามพื้นดิน) ระยะทางของพื้นที่ติดตั้ง ประเภทและรูปแบบของเสาโทรคมนาคม และระยะเวลาดำเนินการ เป็นต้น ทั้งนี้ ธุรกิจให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมมีการขยายตัวตามการลงทุนของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งจะพิจารณาการลงทุนตามภาวะเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมของผู้บริโภคเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ บริษัท และ บริษัทย่อยได้เพิ่มช่องทางในการจัดหารายได้โดยเข้าร่วมประมูลงานของทางราชการเพิ่มมากขึ้น โดยงานที่ประมูลจะเป็นงานเกี่ยวกับการติดตั้งระบบไฟฟ้า ระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร ระบบการติดต่อโทรคมนาคม รวมไปถึงธุรกิจการก่อสร้าง และพลังงานทางเลือก ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่บริษัทดำเนินการอยู่แล้ว

และเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2558 บริษัทได้ลงทุนในหุ้นสามัญของบริษัทนิออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์(ประเทศไทย) จำกัด จำนวน 344 ล้านบาท ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับงานโทรคมนาคม โดยกลุ่มลูกค้าหลักของบริษัทนิออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์(ประเทศไทย) จำกัด จะเป็น AIS และ True ซึ่งทำให้ธุรกิจเกี่ยวกับโทรคมนาคมของบริษัทครอบคลุมทุกเครือข่าย

ต่อมาเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2560 บริษัทได้ลงทุนในหุ้นสามัญบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จากพลังงานน้ำ ที่จัดตั้งขึ้นในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 27.7 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนการลงทุน ร้อยละ 28 ของทุนจดทะเบียนของบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ซึ่งถือเป็นบริษัทร่วม และเมื่อบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด เพิ่มทุนจดทะเบียน บริษัทได้ลงทุนเพิ่มเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2561 เพื่อรักษาสัดส่วนการลงทุนในอัตราร้อยละ 28 ของทุนจดทะเบียน ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561 บริษัทได้ทำการซื้อหุ้นสามัญในบริษัทน้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 14.6 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียนของบริษัทน้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ทำให้สัดส่วนการลงทุนเป็นร้อยละ 38 ซึ่งถือเป็นบริษัทร่วม

ต่อมาเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2561 บริษัทได้ลงทุนในหุ้นสามัญของ บริษัท Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในประเทศเวียดนาม ซึ่งดำเนินธุรกิจโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 176.4 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนการลงทุนร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียนของ Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company

อนึ่ง งบการเงินรวมของบริษัทได้ถูกจัดทำขึ้นโดยรวมงบการเงินของบริษัทและ บริษัทย่อย ตามสัดส่วนที่มีอำนาจควบคุม โดยบริษัทมีส่วนร่วมในการควบคุมบริษัทย่อย ได้แก่ บริษัท ซี.เอส.เอส.เอ็นเนอร์ยี ในสัดส่วนประมาณร้อยละ 99 และบริษัท นิออนเวิร์คส์ คอมมูนิเคชั่นส์(ประเทศไทย) จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 70 ส่วนเงินลงทุนในบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด และเงินลงทุนในบริษัท Phu Khanh Solar Power Joint Stock Company แสดงเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสียและรับรู้กำไร/ขาดทุนจากการลงทุนในบริษัทร่วม ในการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทในปี 2561-2563 จะวิเคราะห์จากงบการเงินรวม ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยเป็นสำคัญ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

รายได้รวม

รายได้ของบริษัท แบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ประกอบด้วย รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า เช่น สายไฟฟ้า หลอดไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์เกี่ยวกับระบบป้องกันไฟลาม รายได้จากการให้บริการติดตั้ง ประกอบด้วย การให้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคม การให้บริการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลามและการให้บริการติดตั้งอื่น ๆ นอกจากนี้ บริษัทยังมี รายได้อื่น ๆ ได้แก่ ค่าส่งเสริมการตลาดของผู้จัดจำหน่าย ดอกเบี้ยรับ ค่าเช่า กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ และกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ซึ่งโครงสร้างรายได้รวมของกลุ่มบริษัทสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางแสดงโครงสร้างรายได้รวมของกลุ่มบริษัท

ประเภทผลิตภัณฑ์	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สายไฟฟ้า	2,501.99	54.91	2,339.01	61.33	2,129.98	60.46
อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า	325.41	7.14	494.06	12.95	427.75	12.14
ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้ง	84.15	1.85	86.52	2.27	138.62	3.93
สายเคเบิล	82.38	1.81	88.53	2.32	73.42	2.08
หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง	131.85	2.89	20.99	0.55	41.04	1.17
วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม	32.19	0.71	29.58	0.78	32.51	0.92
หม้อแปลงไฟฟ้า	19.79	0.43	6.22	0.16	21.03	0.60
อื่น ๆ	34.38	0.75	21.33	0.56	113.92	3.24
รวมรายได้จากการขาย	3,212.14	70.49	3,086.24	80.92	2,978.27	84.54
รายได้จากการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	986.91	21.66	343.13	9.00	362.24	10.28
รายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม	37.60	0.83	39.71	1.04	34.38	0.98
รายได้จากการบริการติดตั้งอื่น ๆ	293.47	6.44	322.69	8.46	107.16	3.04
รวมรายได้จากการบริการติดตั้ง	1,317.98	28.93	705.53	18.50	503.78	14.30
รายได้อื่น ๆ *	26.33	0.58	22.25	0.58	40.99	1.16
รายได้รวม	4,556.45	100.00	3,814.02	100.00	3,523.04	100.00

ปี 2561-2563 บริษัทมีรายได้รวม 4,556 ล้านบาท และ 3,814 ล้านบาท และ 3,523 ล้านบาทตามลำดับโดยรายได้หลักมาจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70-85 ของรายได้รวม ส่วนรายได้ที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ รายได้จากการบริการติดตั้ง ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 15-30 ของรายได้รวม

ปี 2561 บริษัทมีรายได้รวมประมาณ 4,556 ล้านบาทเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับปี 2560 รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ลดลงร้อยละ 2 รายได้จากการบริการติดตั้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 และสัดส่วนรายได้จากการขาย และบริการติดตั้งเป็นร้อยละ 70 และร้อยละ 29 ของรายได้รวม

ปี 2562 บริษัทมีรายได้รวมประมาณ 3,814 ล้านบาทลดลงประมาณร้อยละ 16 เมื่อเทียบกับปี 2561 รายได้จากการขายสินค้าลดลง 123 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อน รายได้จากการขายสายไฟฟ้า หลอดไฟฟ้าและอุปกรณ์ส่องสว่างลดลง ส่วนรายได้จากอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าเพิ่มขึ้นจากสินค้าชนิดพิเศษ สำหรับสินค้าอื่น ๆ ยอดขายใกล้เคียงกับปีก่อน รายได้จากการบริการติดตั้ง ลดลง 612 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 46 เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องมาจากรายได้จากการติดตั้งระบบโทรคมนาคมลดลงมากกว่า ร้อยละ 50 ของรายได้จากการบริการติดตั้ง ส่วนรายได้การติดตั้งระบบไฟลามและรายได้จากการบริการติดตั้งอื่น ใกล้เคียงกับปีก่อน และ สัดส่วนรายได้จากการขาย และบริการติดตั้งเป็นร้อยละ 80 และร้อยละ 18 ของรายได้รวม

ปี 2563 บริษัทมีรายได้รวมประมาณ 3,523 ล้านบาทลดลงประมาณร้อยละ 8 เมื่อเทียบกับปี 2562 รายได้จากการขายสินค้าลดลง 108 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับปีก่อน รายได้จากการขายสายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า และสายเคเบิลลดลง ส่วนรายได้จากท่อร้อยสาย หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องสว่าง และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบควบคุมไฟลามเพิ่มขึ้น รายได้จากการบริการติดตั้ง ลดลง 202 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 29 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยรายได้จากงานโทรคมนาคม เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 19 ล้านบาท มาจากโครงข่าย 5 G ส่วนรายได้จากติดตั้งระบบไฟลาม และรายได้จากการบริการติดตั้งอื่น ลดลง โดยรายได้จากงานบริการติดตั้งอื่นลดลงเป็นจำนวน 216 ล้านบาท เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้งานบริการติดตั้งอื่น ต้องเลื่อนกำหนดการทำงานออกไป สัดส่วนรายได้จากการขาย และบริการติดตั้งเป็นร้อยละ 85 และร้อยละ 14 ของรายได้รวม

รายได้จากการขายและการให้บริการ

- รายได้จากการขาย

รายได้หลักของบริษัทมาจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ ซึ่งในปี 2561 – 2563 บริษัทมีรายได้จากการขายจำนวน 3,212 ล้านบาท และ 3,086 ล้านบาท และ 2,978 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70 และร้อยละ 80 และร้อยละ 85 ของรายได้รวม ตามลำดับ

รายได้จากการขายในระหว่างปี 2561 – 2563 สามารถแบ่งตามประเภทของสินค้าหลักๆ ได้ดังนี้

รายได้จากการขาย	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สายไฟฟ้า	2,501.99	77.89	2,339.01	75.79	2,129.98	71.51
อุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า	325.41	10.13	494.06	16.01	427.75	14.36
ท่อร้อยสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ประกอบการติดตั้ง	84.15	2.62	86.52	2.80	138.62	4.65
สายเคเบิล	82.38	2.57	88.53	2.87	73.42	2.47
หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องแสงสว่าง	131.85	4.10	20.99	0.68	41.04	1.38
วัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลาม	32.19	1.00	29.58	0.96	32.51	1.09
หม้อแปลงไฟฟ้า	19.79	0.62	6.22	0.20	21.03	0.71
อื่น ๆ	34.38	1.07	21.33	0.69	113.92	3.83
รวมรายได้จากการขาย	3,212.14	100.00	3,086.24	100.00	2,978.27	100.00

รายได้จากการขายรวม ปี 2561เมื่อเทียบกับปี 2560 ลดลง 58 ล้านบาท เนื่องจากในไตรมาส 2 บริษัทฯ ได้มีการยกเลิกการเป็นตัวแทนจำหน่ายขายปลีกสินค้าฟิลิปส์ ทำให้ยอดขายหลอดไฟและอุปกรณ์ส่องสว่าง ลดลง 300 ล้านบาท และประกอบกับสภาพเศรษฐกิจ ทำให้ยอดขายท่อร้อยไฟฟ้าและอุปกรณ์ติดตั้ง รวมทั้งอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้า และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับระบบป้องกันไฟลามลดลง 87 ล้านบาท

รายได้จากการขายรวม ปี 2562 เมื่อเทียบกับปี 2561 ลดลง 126 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยรายได้จากการขายสายไฟาลดลง 157 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6 เมื่อเทียบกับปีก่อน หลอดไฟและอุปกรณ์ส่องสว่างลดลง เนื่องจากการยกเลิกเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าฟิลิปส์ ช่วงต้นปี 2561 รายได้จากการขายอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าเพิ่มขึ้น 69 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 52 เมื่อเทียบกับปีก่อนเนื่องจากบริษัทได้รับการสั่งซื้ออุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าชนิดพิเศษจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการไฟฟ้านครหลวง ส่วนสินค้าประเภทอื่นๆยอดขายใกล้เคียงกับปีก่อน

รายได้จากการขายรวมปี 2563 เมื่อเทียบกับปี 2562 ลดลง 108 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยรายได้จากการขายสายไฟาลดลง 209 ล้านบาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 9 รายได้จากการขายอุปกรณ์ควบคุมระบบไฟฟ้าลดลง 66 ล้านบาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 13 ส่วนรายได้จากการท่อร้อยสายและอุปกรณ์ติดตั้ง เพิ่มขึ้น 52 ล้านบาทคิดเป็นอัตราร้อยละ 60 และรายได้จากการสินค้าอื่นๆเพิ่มขึ้น 93 ล้านบาท มาจากการที่บริษัทย่อยขายสินค้าเกี่ยวกับระบบสัญญาณโทรคมนาคม ซึ่งเป็นสินค้าชนิดพิเศษ

อนึ่ง รายได้จากการจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ ของบริษัทมาจากการจำหน่ายให้แก่ลูกค้าภายในประเทศทั้งหมด โดยจัดจำหน่ายให้แก่ลูกค้าทั่วประเทศ ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นกลุ่มลูกค้าภาคเอกชน มีจำนวนรวมประมาณ 3,200 ราย อย่างไรก็ตาม ณ ปัจจุบัน บริษัทมีนโยบายที่จะขยายเพิ่มฐานลูกค้าไปยังต่างประเทศในแถบอาเซียน เพื่อเตรียมพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economics Community: AEC) นอกจากนี้ บริษัทมีนโยบายที่จะมุ่งทำการตลาดในภาคหน่วยงานราชการมากขึ้น โดยมอบหมายให้บริษัทย่อยเป็นผู้ดำเนินการในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับงานราชการ ด้วยนโยบายการตลาดเชิงรุกดังกล่าว บริษัทมีความมั่นใจว่าจะช่วยส่งเสริมให้บริษัทมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายการจัดหาลูกค้าด้วยการติดต่อโดยตรงกับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ทั้งการเข้าพบโดยตรงและ/หรือการติดต่อผ่านอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ โทรสาร และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และติดต่อโดยผ่านการแนะนำ จากพันธมิตรทางธุรกิจต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร ลูกค้า และผู้ผลิตสินค้า เป็นต้น โดยบริษัทได้กำหนดนโยบายให้มีการวิเคราะห์ฐานะการเงินและประวัติการชำระเงินของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อกำหนดและปรับปรุงนโยบายการกำหนดวงเงินสินเชื่อ และระยะเวลาให้เครดิตแก่ลูกค้า ซึ่งจะช่วยให้บริษัทสามารถควบคุมวงเงินการขายให้แก่ลูกค้าแต่ละรายได้ อย่างรัดกุมมากยิ่งขึ้น

- รายได้จากการบริการติดตั้ง

ธุรกิจการให้บริการติดตั้งของบริษัทสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลักคือ (1) ธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบงานโทรคมนาคม (Communication System) ตลอดจนงานด้านบำรุงรักษาระบบ (Maintenance Services) และ (2) ธุรกิจการให้บริการออกแบบ จัดหา และติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม (Fire Protection System) (3) ธุรกิจการให้บริการติดตั้งอุปกรณ์อื่น ๆ โดยบริษัทมีรายได้จากการบริการติดตั้งเป็นจำนวน 1,318 ล้านบาท และ 706 ล้านบาท และ 504 ล้านบาท ในปี 2561 – 2563 ตามลำดับหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29 และร้อยละ 18 และร้อยละ 14 ตามลำดับ รายได้หลักของงานบริการติดตั้งคือการให้บริการติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมเป็นหลัก ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็น ร้อยละ 49-95 ของรายได้จากการบริการติดตั้งรวม จากสถานะเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงการแข่งขันที่เข้มข้นของผู้ให้บริการสัญญาการสื่อสารโทรคมนาคม ส่งผลให้การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานโครงข่ายโทรคมนาคมของผู้ให้บริการหลักดังกล่าวมีปริมาณลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้งานติดตั้งระบบโทรคมนาคมลดลง ซึ่งบริษัทได้มองหาโอกาสที่จะต่อยอดธุรกิจเพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้า โดยเพิ่มการประมูลงานของภาครัฐ เกี่ยวกับอุปกรณ์การสื่อสาร พลังงานทางเลือก อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ รวมไปถึงธุรกิจก่อสร้างซึ่งบริษัท และบริษัทย่อย มีความชำนาญ ส่งผลให้รายได้จากการติดตั้งอื่นของบริษัทเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ รายได้จากการบริการติดตั้งในปี 2561 – 2563 มีรายละเอียดดังนี้

รายได้จากการบริการติดตั้ง	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายได้จากการติดตั้งระบบโทรคมนาคม	986.91	74.88	343.13	48.63	362.24	71.90
รายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม	37.60	2.85	39.71	5.63	34.38	6.83
รายได้จากการติดตั้งอื่น ๆ	293.47	22.27	322.69	45.74	107.16	21.27
รวมรายได้จากการบริการติดตั้ง	1,317.98	100.00	705.53	100.00	503.78	100.00

ปี 2561 - 2563 บริษัทมีรายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม เป็นจำนวน 987 ล้านบาท 343 ล้านบาท และ 362 ล้านบาทตามลำดับ และเมื่อเทียบเป็นอัตราร้อยละ ของรายได้บริการติดตั้งรวมมีสัดส่วนร้อยละ 75 ร้อยละ 49 และร้อยละ 72 พบว่ารายได้จากการบริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่แล้วเนื่องจากมีเทคโนโลยี 5 G

รายได้จากการติดตั้งระบบป้องกันไฟลาม มีจำนวน 38 ล้านบาท 40 ล้านบาท และ 34 ล้านบาท ในปี 2561- 2563 ตามลำดับ โดยบริษัทให้บริการออกแบบ จัดหา และรับเหมาติดตั้งระบบป้องกันไฟลามให้แก่ลูกค้า ด้วยการติดตั้งวัสดุ และอุปกรณ์ป้องกันไฟลาม ตามช่องเปิดของท่อร้อยสายไฟฟ้าหรือระบบไฟฟ้า ระบบประปา และระบบเครื่องปรับอากาศ

ซึ่งสามารถป้องกันผลกระทบจากความร้อน เปลวไฟ และควันไฟ เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ชั่วโมง ทั้งนี้ในปัจจุบันผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสนใจและเล็งเห็นความสำคัญของการติดตั้งระบบป้องกันไฟลามมากขึ้น เนื่องจากสามารถช่วยชะลอการเผาไหม้และการเกิดควันไฟ ในกรณีที่เกิดอัคคีภัยได้

รายได้จากการติดตั้งอื่น ๆ ในปี 2561- 2563 จำนวน 293 ล้านบาท 323 ล้านบาท และ 107 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งรายได้จากการติดตั้งอื่น จะเป็นรายได้ที่บริษัทมองหาโอกาสที่จะนำประสบการณ์ และความชำนาญที่บริษัทมีมาเพิ่มรายได้ให้กับบริษัท ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นงานประมูลของหน่วยงานราชการ ของบริษัท และบริษัทย่อย เช่น รายได้จากงานโครงการ Smart Way ประมาณปีละ 3 ล้านบาท ซึ่งเป็นโครงการลงทุน ติดตั้ง และบำรุงรักษาอุปกรณ์ประเภทโคมไฟและหลอดไฟประหยัดพลังงานของสถาบันวิศวกรรมพลังงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกองพัฒนาระบบไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ปี 2561 รายได้งานติดตั้งอื่นที่เพิ่มขึ้นมาจาก โครงการปรับปรุงสถานีไฟฟ้า ระบบ 22 เควี ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ โครงการติดตั้งระบบ Video Conference ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ปี 2562 รายได้งานติดตั้งอื่น ประกอบด้วย โครงการติดตั้งระบบหลอมรวม ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และ ส่วนของบริษัทย่อย ประกอบด้วย งานติดตั้ง CCTV งานติดตั้งอุปกรณ์ UMS300 ‘งานติดตั้งโครงข่ายวิทยุดิจิทัลเพื่อความปลอดภัยในการเดินรถ เป็นต้น

ปี 2563 รายได้งานติดตั้งอื่น ประกอบด้วย โครงการระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cells), Monitoring Receiver พร้อมอุปกรณ์ ของหน่วยงาน กสทช. และ โครงการจัดหาและพัฒนาฐานข้อมูล ระบบอาณัติสัญญาณ ,งานติดตั้งระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar pump)

-รายได้อื่น ๆ

รายได้อื่น ๆ ของบริษัท ได้แก่ รายได้ค่าขนส่ง รายรับจากค่าส่งเสริมการตลาดของผู้ผลิตสินค้า ค่าเช่า กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ และกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น โดยในปี 2561 – 2563 บริษัทมีรายได้อื่นประมาณ 26 ล้านบาท 22 ล้านบาท และ 41 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 1-2 เมื่อเทียบกับรายได้รวม

รายละเอียดของรายได้อื่น ๆ ของบริษัทในปี 2561 – 2563 มีรายละเอียดดังนี้
หมายเหตุ: * อื่น ๆ ประกอบด้วย รายได้ค่าเช่า และรายการปรับปรุงต่าง ๆ เป็นต้น

รายได้อื่น ๆ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายรับจากค่าส่งเสริมการตลาดของผู้ผลิตสินค้า	10.09	38.32	2.60	11.70	0.29	0.71
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	0.50	1.90			27.59	67.33
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	4.72	17.93	2.40	10.79	6.53	15.93
รายได้ค่าขนส่ง	2.37	9.00	1.34	6.03	1.70	4.15
อื่น ๆ *	8.65	32.85	1.79	8.05	4.87	11.88
รายได้ค่าบริการ	-	-	14.10	63.43	-	-
รายได้อื่น	26.33	100.00	22.23	100.00	40.98	100.00

รายได้ค่าบริการ ปี 2562 เป็นการเรียกเก็บค่าที่ปรึกษาจาก บริษัทร่วมเป็น จำนวน 14 ล้านบาท
ปี 2563 บริษัทมีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนจำนวน 28 ล้านบาท เนื่องจากได้รับคืนเงินให้กู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทร่วมซึ่งเป็นเงินตราต่างประเทศ

ต้นทุนขาย ต้นทุนบริการติดตั้ง

- ต้นทุนขาย

ต้นทุนขายของบริษัทมาจากการซื้อสินค้ามาเพื่อขายเป็นหลัก โดยทั่วไป บริษัทมีนโยบายกำหนดราคาขายโดยบวกกำไรส่วนเพิ่ม (Margin) จากต้นทุนที่ซื้อมา เพื่อจำหน่ายให้แก่ลูกค้าต่อไป โดยในปี 2561- 2563 บริษัทมีต้นทุนขายจำนวน 2,930 ล้านบาท 2,772 ล้านบาท และ 2,632 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราส่วน ร้อยละ 88- 90 เมื่อเทียบกับรายได้จากการขาย ตามลำดับ

ปี 2561 บริษัทมีต้นทุนขาย 2,930 ล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นตามรายได้จากการขายที่เพิ่มขึ้น โดยมีอัตราส่วนต้นทุนขายต่อรายได้จากการขายประมาณร้อยละ 91 และบริษัทมีการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับระหว่างปีเป็นจำนวน ลดลง 0.64 ล้านบาท ทำให้ยอดการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ.สิ้นปี 2561 เท่ากับ 28 ล้านบาท

ปี 2562 บริษัทมีต้นทุนขาย 2,772 ล้านบาท ลดลงประมาณร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปีก่อน ซึ่งเป็นไปตามรายได้จากการขายที่ลดลง โดยมีอัตราส่วนต้นทุนขายต่อรายได้จากการขายประมาณร้อยละ 90 และบริษัทมีการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับระหว่างปีเป็นจำนวน ลดลง 0.97 ล้านบาท ทำให้ยอดการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ.สิ้นปี 2562 เท่ากับ 28.46 ล้านบาท

ปี 2563 บริษัทมีต้นทุนขาย 2,632 ล้านบาท ลดลงประมาณร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปีก่อน ซึ่งเป็นไปตามรายได้จากการขายที่ลดลง โดยมีอัตราส่วนต้นทุนขายต่อรายได้จากการขายประมาณร้อยละ 88 และบริษัทมีการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับระหว่างปีเป็นจำนวน ลดลง 0.22 ล้านบาท ทำให้ยอดการตั้งสำรองเพื่อปรับลดราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ.สิ้นปี 2563 เท่ากับ 28.24 ล้านบาท

- ต้นทุนบริการติดตั้ง

ต้นทุนการให้บริการเป็นต้นทุนที่เกิดจากการให้บริการติดตั้งงานระบบโทรคมนาคม และงานระบบป้องกันไฟลาม และอื่น ๆ โดยในปี 2561 - 2563 ต้นทุนบริการติดตั้งมีจำนวนประมาณ 958 ล้านบาท 506 ล้านบาท และ 368 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 73 ร้อยละ 72 และร้อยละ 73 ของรายได้จากการบริการติดตั้ง ตามลำดับ ทั้งนี้ ต้นทุนบริการติดตั้งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายหลักๆ ได้แก่ ค่าแรง และค่าสินค้าที่ใช้ในการติดตั้ง เช่น เสาวโทรคมนาคม อุปกรณ์ต่าง ๆ ของงานโทรคมนาคม อุปกรณ์ต่าง ๆ ของงานป้องกันไฟลาม ส่วนต้นทุนของงานติดตั้งอื่นขึ้นอยู่กับชนิดของงานนั้น ๆ

ค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายที่สำคัญของบริษัท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าใช้จ่ายทางการเงิน โดยที่ผ่านมา ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าใช้จ่ายทางการเงินมีสัดส่วนรวมกันประมาณร้อยละ 2-11 เมื่อเทียบกับรายได้รวม โดยสามารถสรุปและวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในแต่ละประเภทในช่วงที่ผ่านมาได้ดังนี้

- ค่าใช้จ่ายในการขาย

ค่าใช้จ่ายในการขายประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานขาย ค่าคอมมิชชั่น ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายส่งเสริมการขาย เป็นหลัก โดยในปี 2561 - 2563 มีจำนวนรวมประมาณ 97 ล้านบาท 78 ล้านบาท และ 76 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 2 ของรายได้รวม ซึ่งค่าใช้จ่ายในการขายส่วนหนึ่ง จะผันแปรไปตามยอดขายซึ่งในปี 2563 ยอดขายลดลง 108 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายขายลดลง 2 ล้านบาท

- ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการบริหารในปี 2561 - 2563 มีจำนวน 354 ล้านบาท 351 ล้านบาท และ 303 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นประมาณ ร้อยละ 8 ในปี 2561 และร้อยละ 9 ในปี 2562 และ 2563 ของรายได้รวม ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานเป็นหลักคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 63 ร้อยละ 61 และร้อยละ 58 ตามลำดับของค่าใช้จ่ายในการบริหาร ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารที่สำคัญอื่น ๆ ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ ค่าสาธารณูปโภค ค่าวัสดุสำนักงาน ค่าที่ปรึกษา ค่าเบี้ยประกันภัย และหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าใช้จ่ายบริหารปี 2561 มีจำนวน 354 ล้านบาทเพิ่มขึ้น จำนวน 10 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับ ปี 2560 เนื่องมาจากการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น

ค่าใช้จ่ายบริหารปี 2562 มีจำนวน 364 ล้านบาทเพิ่มขึ้น จำนวน 10 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 3 เมื่อเทียบกับ ปี 2561 ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของบริษัท ประกอบด้วยผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงานเกี่ยวกับเงินชดเชยจากการเลิกจ้างตามกฎหมายใหม่ มาตรา 118 กรณีอายุงาน 20 ปีขึ้นไปจ่ายค่าชดเชยกรณีเลิกจ้างจากเดิม 300 วัน เป็น 400 วัน ค่าใช้จ่ายบริหารลดลงของบริษัท ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายตัดจ่ายของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนซึ่งตัดหมดไปในปี 2561 และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานในส่วนของเงินเดือน และผลตอบแทนพนักงาน

ค่าใช้จ่ายบริหารปี 2563 มีจำนวน 303 ล้านบาทลดลง จำนวน 48 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 14 เมื่อเทียบกับ ปี 2562 ค่าใช้จ่ายที่ลดลง ประกอบด้วยผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ค่าใช้จ่ายบริหารที่เพิ่มขึ้นของบริษัท ประกอบด้วย ค่าที่ปรึกษา ประกอบด้วยค่าที่ปรึกษาโครงการพลังงานลม, โครงการ Cable Space, โครงการ Network Protector และ Pulse Closer ของการไฟฟ้านครหลวง

ขาดทุนจากการด้อยค่าสินทรัพย์ทางการเงิน

บริษัทมีผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งมาจากประมาณการหนี้สงสัยจะสูญในรอบบัญชี โดยปี 2563 มีการประมาณการหนี้สงสัยเพิ่มขึ้นจากปี 2562 จำนวน 44 ล้านบาท

ขาดทุนจากการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทร่วม

บริษัทมีผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานน้ำ จากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ปริมาณน้ำฝนลดลง การผลิตกระแสไฟฟ้าไม่เป็นไปตามแผน ทำให้บริษัทมีผลขาดทุนติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาหลายปี ส่งผลให้บริษัทต้องบันทึกการด้อยค่าเงินลงทุนในบริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ ในปี 2563 เป็นจำนวน 6.4 ล้านบาท

ส่วนแบ่งกำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม

บริษัทบันทึกส่วนแบ่งผลกำไร(ขาดทุน)จากบริษัทร่วม ตามสัดส่วนที่บริษัทถือหุ้น โดยถือหุ้นในบริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ในสัดส่วนเงินลงทุน ร้อยละ 38 และถือหุ้นในบริษัท PhuKhan Solar Power Joint Stock Company Limited ในสัดส่วนเงินลงทุนร้อยละ 25

ปี 2561 บริษัทมีส่วนแบ่งผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 6 ล้านบาท

ปี 2562 บริษัทมีส่วนแบ่งผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 9 ล้านบาทและมีส่วนแบ่งผลกำไรจากเงินลงทุนในบริษัท PhuKhan Solar Power Joint Stock Company Limited จำนวน 15 ล้านบาทรวมส่วนแบ่งผลกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม 6 ล้านบาท

ปี 2563 บริษัทมีส่วนแบ่งผลขาดทุนจากเงินลงทุนในบริษัทน้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด จำนวน 6 ล้านบาท_และมีส่วนแบ่งผลกำไรจากเงินลงทุนในบริษัท PhuKhan Solar Power Joint Stock Company Limited จำนวน 36 ล้านบาทรวมส่วนแบ่งผลกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม 30 ล้านบาท

รายได้ทางการเงิน

รายได้ทางการเงินของบริษัทมาจากดอกเบี้ยรับ จากเงินฝากสถาบันการเงิน และเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วมโดยในปี 2561-2563 บริษัทมีดอกเบี้ยรับ จำนวน 9 ล้านบาท 27 ล้านบาท และ 11 ล้านบาทตามลำดับ คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 1 ของรายได้รวม

ปี 2562 บริษัทมีรายได้ดอกเบี้ยรับ 27 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 18 ล้านบาท มาจากบริษัทได้ให้บริษัทร่วมกู้ยืมเงิน โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 6.75-7 ต่อปี

ปี 2563 บริษัทมีรายได้ดอกเบี้ยรับ 11 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน 16 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทได้รับคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทร่วม

ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

ค่าใช้จ่ายทางการเงินของบริษัทมาจากดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมสถาบันการเงินซึ่งประกอบด้วย วงเงินเบิกเกินบัญชี ตัวสัญญาใช้เงิน หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน และ เงินกู้ยืมระยะยาว โดยในปี 2561-2563 บริษัทมีค่าใช้จ่ายทางการเงินจำนวน 8 ล้านบาท 16 ล้านบาท และ 11 ล้านบาท ตามลำดับ และมีอัตราดอกเบี้ยจ่ายเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 2-3บาท ต่อปี สำหรับเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ยกเว้นหนี้สินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน อัตราดอกเบี้ยจะอยู่ที่ร้อยละ2-11ต่อปี

ปี2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีการใช้วงเงินระยะสั้นในการดำเนินธุรกิจมีดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 6 ล้านบาทและดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมระยะยาวที่ใช้ในการซื้อที่ดินก่อสร้างอาคารสำนักงานและคลังสินค้าจำนวน 2 ล้านบาท

ปี2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีการใช้วงเงินระยะสั้นในการดำเนินธุรกิจมีดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 15 ล้านบาทและดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมระยะยาวที่ใช้ในการซื้อที่ดินก่อสร้างอาคารสำนักงานและคลังสินค้าจำนวน 1 ล้านบาท

ปี2563 บริษัทและบริษัทย่อยมีการใช้วงเงินระยะสั้นในการดำเนินธุรกิจมีดอกเบี้ยจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 10 ล้านบาทและดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินกู้ยืมระยะยาวที่ใช้ในการซื้อที่ดินก่อสร้างอาคารสำนักงานและคลังสินค้าจำนวน 0.5 ล้านบาท

กำไร

ปี 2561 – 2563 บริษัทมีกำไรขั้นต้นรวม จากการขายสินค้า (สายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ) และการให้บริการติดตั้ง (งานโทรคมนาคม งานติดตั้งไฟลาม งานติดตั้งอื่น) เป็นจำนวน 642 ล้านบาท 514 ล้านบาท และ 482 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นประมาณ ร้อยละ 14

- กำไรขั้นต้น – ธุรกิจจำหน่ายสินค้าสายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ

บริษัทมีผลประกอบการที่มีกำไรขั้นต้นจากธุรกิจจำหน่ายอุปกรณ์ไฟฟ้า ประมาณ 282 ล้านบาท 314ล้านบาท และ 347 ล้านบาท ในปี 2561 - 2563 ตามลำดับ โดยคิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นประมาณ ร้อยละ 9 ในปี 2561 และร้อยละ 10 ในปี 2562 และร้อยละ 12 ในปี 2563 อัตรากำไรขั้นต้นที่เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากกำไรจากการขายสายไฟฟ้าซึ่งเป็นสินค้าหลักของบริษัท โดยเพิ่มในอัตราร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปีก่อน และอุปกรณ์ไฟฟ้าซึ่งมีกลุ่มสินค้าพิเศษที่อัตรากำไรขั้นต้นสูง

- กำไรขั้นต้น – ธุรกิจบริการติดตั้งงานโทรคมนาคม งานติดตั้งไฟลาม และงานติดตั้งอื่น

บริษัทมีผลประกอบการที่มีกำไรขั้นต้นจากธุรกิจบริการติดตั้ง ประมาณ 360 ล้านบาท 200 ล้านบาท และ 136 ล้านบาท ในปี 2561 -2563 ตามลำดับ ซึ่งกำไรขั้นต้นของธุรกิจบริการติดตั้งลดลงประมาณร้อยละ 32 เนื่องมาจากรายได้บริการติดตั้งงานโทรคมนาคมลดลง แต่ถ้าดูเป็นอัตรากำไรขั้นต้นจะเห็นว่าอัตรากำไรขั้นต้นจากธุรกิจบริการติดตั้งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 27--28 ซึ่งใกล้เคียงกัน .

กำไรสุทธิ

บริษัทมีกำไรสุทธิในปี 2561 – 2563 จำนวน 169 ล้านบาท 86 ล้านบาท และ 95 ล้านบาท และคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิประมาณร้อยละ 4 ของรายได้รวมสำหรับปี 2561 ร้อยละ 2 ของรายได้รวมสำหรับปี 2562 และร้อยละ 3 ของรายได้รวมสำหรับปี 2563 และเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ในปี 2561 - 2563 เป็นจำนวน 170 ล้านบาท 80 ล้านบาท และ 93ล้านบาท ตามลำดับ

ปี 2561 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีประมาณ 213 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประมาณ 44 ล้านบาท แบ่งเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี 51 ล้านบาท และหักภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราว และการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราวประมาณ 7 ล้านบาท โดยจัดเป็นอัตราค่าใช้จ่ายภาษีที่จ่ายจริงประมาณร้อยละ 21 ของกำไรก่อนภาษี ซึ่งมีอัตราสูงกว่าอัตราที่กำหนดไม่มากเนื่องจากการปรับปรุงรายการทางภาษี

ปี 2562 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีประมาณ 110 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประมาณ 25 ล้านบาท แบ่งเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี 30 ล้านบาท และหักภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราว และการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราวประมาณ 5 ล้านบาท โดยจัดเป็นอัตราค่าใช้จ่ายภาษีที่จ่ายจริงประมาณร้อยละ 26 ของกำไรก่อนภาษี ซึ่งมีอัตราสูงกว่าอัตราที่กำหนดไม่มากเนื่องจากการปรับปรุงรายการทางภาษี

ปี 2563 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีประมาณ 112 ล้านบาท และมีค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลประมาณ 17 ล้านบาท แบ่งเป็นภาษีเงินได้นิติบุคคลประจำปี 30 ล้านบาท และหักภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการเกิดผลแตกต่างชั่วคราว และการกลับรายการผลแตกต่างชั่วคราวประมาณ 13 ล้านบาท โดยจัดเป็นอัตราค่าใช้จ่ายภาษีที่จ่ายจริงประมาณร้อยละ 27 ของกำไรก่อนภาษี

ปี 2561 - 2563 บริษัทมีอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นประมาณ ร้อยละ 10 ร้อยละ 5 และร้อยละ 6 ตามลำดับ บริษัทมีนโยบายจ่ายเงินปันผลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของกำไรสุทธิหลังหักภาษีเงินได้นิติบุคคลของงบการเงินเฉพาะ และหลังหักสำรองตามกฎหมาย และเงินสะสมอื่น ๆ ตามที่บริษัทกำหนด (โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่ 2 ข้อ 8.3 นโยบายการจ่ายเงินปันผล) ในระหว่างปี 2561 - 2563 บริษัทมีกำไรสุทธิจากงบการเงินเฉพาะของบริษัท เป็นจำนวนประมาณ 171 ล้านบาท 35 ล้านบาท และ 72 ล้านบาท ตามลำดับ และได้มีการจ่ายเงินปันผลสำหรับผลประกอบการดังกล่าวให้แก่ ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 141 ล้านบาท 24 ล้านบาท และ 47 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราเงินปันผลจ่ายประมาณร้อยละ 82 ร้อยละ 69 และร้อยละ 65 ของกำไรสุทธิจากงบการเงินเฉพาะของบริษัท ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

เงินปันผล	เงินปันผลจ่ายต่อ หุ้น (บาท)	เงินปันผลจ่ายทั้งหมด (ล้านบาท)
เงินปันผลประจำปี 2561 ประกอบด้วย		
- เงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้ถือหุ้น จำนวน 1,175 ล้านหุ้น	0.06	70.5
- เงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานในปี 2561 – สุทธิภายหลังหักภาษีเงินได้ ระหว่างกาล โดยจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดให้แก่ผู้ถือหุ้น*	0.06	70.5
รวมเงินปันผลประจำปี 2561	0.12	141
เงินปันผลประจำปี 2562 ประกอบด้วย		
- เงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้ถือหุ้น จำนวน 1,175 ล้านหุ้น	0.02	24
รวมเงินปันผลประจำปี 2562	0.02	24
เงินปันผลประจำปี 2563 ประกอบด้วย		
เงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานในปี 2562 – สุทธิภายหลังหักภาษีเงินได้ ระหว่างกาล โดยจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดให้แก่ผู้ถือหุ้น*	0.01	12
- เงินปันผลระหว่างกาล โดยจ่ายเป็นเงินสดให้กับผู้ถือหุ้น จำนวน 1,175 ล้านหุ้น	0.03	35
- เงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานในปี 2563 – สุทธิภายหลังหักภาษีเงินได้ ระหว่างกาล โดยจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสดให้แก่ผู้ถือหุ้น*	0.03	35
รวมเงินปันผลประจำปี 2563	0.04	82

หมายเหตุ : สำหรับการจ่ายปันผลจากการดำเนินงานในปี 2563 นั้นจะต้องได้รับการอนุมัติจากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2564

สำหรับในอนาคต บริษัทจะยังคงดำเนินการตามนโยบายการจ่ายเงินปันผลตามที่ได้ระบุในส่วนที่ 2 ข้อ 8 โครงสร้างเงินทุน หัวข้อ 8.3 นโยบายการจ่ายเงินปันผลอย่างเคร่งครัด

การวิเคราะห์ฐานะการเงิน

สินทรัพย์รวม

สินทรัพย์รวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561- 2563 มีจำนวนประมาณ 3,442 ล้านบาท 3,631 ล้านบาท และ 3,068 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสินทรัพย์ส่วนใหญ่ ได้แก่ ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 28-35 ของสินทรัพย์รวมทั้งหมด ส่วนสินทรัพย์ที่สำคัญรองลงมา ได้แก่ สินค้าคงเหลือ ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 13-17 และที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 และในปี 2562 มีเงินลงทุนในบริษัทร่วม 324 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9 ของสินทรัพย์รวม

ทั้งนี้ สินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2561 มีจำนวนลดลงประมาณ 164 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปี 2560 โดยสินทรัพย์ที่ลดลง ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลง 57 ล้านบาท ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นลดลง 217 ล้านบาท สินค้าคงเหลือลดลง 80 ล้านบาท ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ลดลง 22 ล้านบาท สินทรัพย์ไม่มีตัวตนลดลง 24 ล้านบาท และเงินลงทุนในบริษัทร่วมเพิ่มขึ้น 198 ล้านบาท เงินให้กู้ยืมระยะยาว 80 ล้านบาท เงินฝากที่ติดภาระค้ำประกัน 40 ล้านบาท

ทั้งนี้ สินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2562 มีจำนวนเพิ่มขึ้น ประมาณ 189 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปี 2561 โดยสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทร่วม จำนวน 298 ล้านบาท สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 198 ล้านบาท เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น 126 ล้านบาท เงินลงทุนในบริษัทร่วมเพิ่มขึ้น 100 ล้านบาท สินทรัพย์ที่ลดลงได้แก่ ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น และ สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาลดลง 422 ล้านบาท ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ลดลง 20 ล้านบาท

ทั้งนี้ สินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2563 มีจำนวนลดลง ประมาณ 563 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับปี 2562 โดยในระหว่างปี 2563 บริษัท ได้รับคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากบริษัทร่วมเป็นจำนวน 298 ล้านบาท ประกอบกับรายได้ของบริษัท ลดลงทำให้สินค้าคงเหลือและงานระหว่างทำลดลงจำนวน 267 ล้านบาท รวมทั้งลูกหนี้การค้าลดลง 76 ล้านบาท ส่วนสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นจากสัญญาเพิ่มขึ้น 54 ล้านบาท เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น 21 ล้านบาท

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 บริษัทมีลูกหนี้การค้า,ลูกหนี้อื่น และสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นตามสัญญา รวมประมาณ 1,620 ล้านบาท 1,198 ล้านบาท และ 1,176 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมประมาณร้อยละ 47 ร้อยละ 33 และร้อยละ 38 ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ :-

- ลูกหนี้การค้า

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 บริษัทมีลูกหนี้การค้า-สุทธิประมาณ 1,155 ล้านบาท 989 ล้านบาท และ 918 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมประมาณ ร้อยละ 34 ร้อยละ 27 และร้อยละ 30 ตามลำดับ โดยลูกหนี้การค้ามีจำนวนลดลงตามยอดขายสินค้าของบริษัท ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายการขายสินค้าและการพิจารณาให้สินเชื่อ แก่ลูกค้าแต่ละรายที่ชัดเจน โดยบริษัทพิจารณาลำดับชั้นการให้สินเชื่อ (credit rating) จากการวิเคราะห์ฐานะการเงินของลูกค้า ย้อนหลัง และวิเคราะห์ด้านการเงิน และด้านธุรกิจ และมีนโยบายทบทวนวงเงินการให้สินเชื่ออย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ โดยเฉลี่ย บริษัทให้ระยะเวลาชำระค่าสินค้าแก่ลูกค้าประมาณ 30-120 วัน โดยรายละเอียดของอายุลูกหนี้การค้าของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 - 2563 สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางแสดงอายุลูกหนี้การค้า

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
ลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	574.00	47.01%	477.00	44.63%	410.00	50.72%
ลูกหนี้เกินกำหนดชำระ						
ไม่เกิน 3 เดือน	448.00	36.70%	350.00	32.77%	248.00	30.61%
3 - 6 เดือน	60.00	4.91%	55.00	5.12%	17.00	2.15%
6 - 12 เดือน	49.00	4.01%	49.00	4.56%	31.00	3.78%
เกิน 12 เดือนขึ้นไป	90.00	7.37%	138.00	12.93%	103.00	12.74%
ลูกหนี้การค้ารวม	1,221.00	100.00%	1,069.00	100.00%	809.00	100.00%
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(66.00)	(5.41)%	(80.00)	(7.45)%	(75.00)	(9.22)%
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	1,155.00	94.59%	989.00	92.55%	734.00	90.78%

บริษัทมีนโยบายในการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ โดยพิจารณาจากประสบการณ์การเก็บเงินในอดีต การวิเคราะห์อายุหนี้ และสถานะเศรษฐกิจ ณ ขณะนั้น ๆ ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์อายุของหนี้ที่ค้าง บริษัทมีนโยบายที่จะตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญในอัตราร้อยละ 50 ของมูลค่าลูกหนี้สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระ 6-12 เดือน และตั้งสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของมูลค่าลูกหนี้สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระเกิน 12 เดือนขึ้นไป

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีอัตราส่วนลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระไม่เกิน 6 เดือน รวมเป็นร้อยละ 89 ของลูกหนี้การคำนวณ และมีอัตราส่วนของลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือนประมาณร้อยละ 4 และอัตราส่วนลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 12 เดือนขึ้นไป ประมาณร้อยละ 7 ของลูกหนี้การคำนวณ ตามลำดับ และได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน 66 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 5 ของลูกหนี้การคำนวณ ทำให้คงเหลือลูกหนี้การคำนวณสุทธิ ประมาณ 1,155 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีอัตราส่วนลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระไม่เกิน 6 เดือน รวมเป็นร้อยละ 82 ของลูกหนี้การคำนวณ และมีอัตราส่วนของลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือนประมาณร้อยละ 5 และอัตราส่วนลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 12 เดือนขึ้นไป ประมาณร้อยละ 13 ของลูกหนี้การคำนวณ ตามลำดับ และได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน 80 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 7 ของลูกหนี้การคำนวณ ทำให้คงเหลือลูกหนี้การคำนวณสุทธิ ประมาณ 989 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีอัตราส่วนลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระไม่เกิน 6 เดือน รวมเป็นร้อยละ 83 ของลูกหนี้การคำนวณ และมีอัตราส่วนของลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระตั้งแต่ 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือนประมาณร้อยละ 4 และอัตราส่วนลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระ 13 เดือนขึ้นไป ประมาณร้อยละ 4 ของลูกหนี้การคำนวณ ตามลำดับ และได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน 75 ล้านบาท หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 9 ของลูกหนี้การคำนวณ ทำให้คงเหลือลูกหนี้การคำนวณสุทธิ ประมาณ 734 ล้านบาท

ทั้งนี้ ผู้บริหารของบริษัทมีความเห็นว่า นโยบายการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของบริษัทได้ปรับมาใช้นโยบายตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ ๙ เรื่อง เครื่องมือทางการเงินและระบบการควบคุมและติดตามการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่กำหนดขึ้นมีความเหมาะสมและเพียงพอสำหรับธุรกิจของบริษัท อย่างไรก็ตาม บริษัทอาจพิจารณาปรับปรุงนโยบายทางด้านลูกหนี้ให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงและประโยชน์ที่บริษัทจะได้รับ

ปี 2561-2563 บริษัทมีอัตราส่วนทางการเงินทางด้านระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยสำหรับลูกหนี้การค้าของงานขายสินค้าประมาณ 98 วัน 106 วัน และ 89 วัน ตามลำดับ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับนโยบายการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้การค้าของบริษัท

- ลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้อื่นประกอบด้วย ลูกหนี้อื่น รายได้ค้างรับอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า และเงินทดรองจ่ายและดอกเบี้ยค้างรับ ซึ่งมีจำนวนรวมประมาณ 32 ล้านบาท 35 ล้านบาท และ 31 ล้านบาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561- 2563 ตามลำดับ

สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา

บริษัทมีสินทรัพย์ที่เกิดขึ้นจากสัญญา มาจากรายได้จากการบริการติดตั้งที่บริษัทรับรู้รายได้แล้ว แต่ยังไม่ถึงกำหนดเรียกชำระตามสัญญาแสดงไว้เป็น “สินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา” และจะเปลี่ยนเป็นลูกหนี้การค้าเมื่อบริษัทมีสิทธิจะได้รับชำระโดยปราศจากเงื่อนไข เช่น เมื่อบริษัทฯ ได้ให้บริการเสร็จสิ้น และลูกค้ารับมอบงาน

บริษัทมีสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญาประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

รายการ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
รายได้บริการติดตั้งค้างรับ	4,502	1.04%	13,085	7.56%	14,501	6.39%
รายได้ที่ยังไม่ได้เรียกเก็บ	428,376	98.96%	159,885	92.44%	212,303	93.61%
รวมสินทรัพย์ที่เกิดจากสัญญา	432,878	100.00%	172,970	100.00%	226,804	100.00%

สินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า

สินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่ทำกับลูกค้า เป็นงานระหว่างติดตั้งที่เกิดจากรายได้งานบริการติดตั้ง นโยบายการรับรู้รายได้งานบริการติดตั้ง บริษัทจะรับรู้รายได้เมื่องานที่ได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อย โดยสามารถวัดมูลค่าและความสำเร็จของงานได้อย่างสมเหตุสมผล แต่สำหรับรายได้จากการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม บริษัท รับรู้ได้เมื่องานสำเร็จที่ 95% ของมูลค่างาน และอีก 5 % จะรับรู้เมื่อมีเอกสารการยืนยันความสำเร็จของ 100 % และงานที่ยังไม่สำเร็จถึง 95 % บริษัทจะรับรู้เป็นงานระหว่างทำ ด้วยเหตุนี้ บริษัทจึงได้บันทึกมูลค่างานที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จเป็นงานระหว่างติดตั้งอยู่ในบัญชีสินทรัพย์ที่รับรู้จากต้นทุนในการทำให้เสร็จสิ้นตามสัญญาที่ทำ กับลูกค้า ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

รายการ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
งานโทรคมนาคม	49,046	32.42%	32,712	22.53%	12,756	9.60%
งานติดตั้งอื่น	102,230	67.58%	110,638	77.47%	120,103	90.40%
รวม	151,276	100.00%	142,810	100.00%	132,859	100.00%

โดยในปี 2563 มีงานระหว่างทำของงานโทรคมนาคมอยู่ที่ 13 ล้านบาทเมื่อเทียบกับปีก่อน ลดลง 20 ล้านบาท ส่วนงานระหว่างติดตั้งอื่น ประกอบด้วย งานอุปกรณ์ป้องกันไฟลาม 2 ล้านบาทและงานติดตั้งอื่น 118 ล้านบาท

- สินค้าคงเหลือ

บริษัทมีนโยบายบันทึกมูลค่าสินค้าสำเร็จรูปและงานระหว่างติดตั้งด้วยราคาทุน (วิธีเข้าก่อน-ออกก่อน หรือ First in First out) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ แล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า และบันทึกมูลค่าสินค้าสำเร็จรูปประเภทสายเคเบิลด้วยราคาทุน (วิธีเฉพาะเจาะจง หรือ Specific) หรือมูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ แล้วแต่อย่างใดจะต่ำกว่า

ทั้งนี้ บริษัทจะบันทึกขาดทุนจากการลดมูลค่าของสินค้าในงบกำไรขาดทุนในกรณีที่ราคาทุนของสินค้าคงเหลือในงวดบัญชีใด ๆ มีราคาสูงกว่ามูลค่าสุทธิที่คาดว่าจะได้รับ อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์ที่ทำให้การปรับลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้ต่ำกว่าราคาทุนหมดไปหรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง บริษัทจะบันทึกกลับรายการผลขาดทุนที่เคยรับรู้ในงวดบัญชีก่อนๆ ในงบกำไรขาดทุนของงวดบัญชีนั้น ๆ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 บริษัทมีสินค้าคงเหลือสุทธิประมาณ 431 ล้านบาท 629 ล้านบาท และ 372 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 13 ร้อยละ 17 และร้อยละ 12 เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวม ตามลำดับ ทั้งนี้ รายละเอียดของสินค้าคงเหลือของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 - 2563 สามารถสรุปได้ดังนี้ :

(หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	2561	2562	2563
สินค้าสำเร็จรูป	459.00	657.85	400.46
หัก รายการปรับลดราคาทุนให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	(28.00)	(28.46)	(28.24)
สินค้าสำเร็จรูป - สุทธิ	431.00	629.39	372.22

สินค้าคงเหลือของบริษัทส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งประกอบด้วยสายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า ฯลฯ

ในช่วงปี 2561 - 2563 บริษัทมีระยะเวลาการขายสินค้าโดยเฉลี่ยประมาณ 57 วัน 72 วัน และ 61 วัน ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน บริษัทมีนโยบายในการจัดเก็บสินค้าสำเร็จรูปประมาณ 30-60 วันของประมาณการยอดขายเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับระยะเวลาขายสินค้าของบริษัทในปัจจุบัน

อนึ่ง บริษัทมีนโยบายตั้งสำรองค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้าสำเร็จรูป โดยจะตั้งสำรองในอัตราร้อยละ 25 สำหรับสายไฟฟ้าที่จัดเก็บนานเกินกว่า 2 ปี และตั้งสำรองในอัตราร้อยละ 25-100 เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่จัดเก็บ สำหรับสินค้าประเภทอื่นที่จัดเก็บนานเกินกว่าตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และสินค้าที่เสียหาย (Bad) ร้อยละ 100 ทั้งนี้ เนื่องจากสินค้าสำเร็จรูปของบริษัทส่วนใหญ่เป็นประเภทสายไฟฟ้า จึงไม่มีปัญหาเรื่องความล้าสมัยและเสื่อมสภาพ ณ สิ้นปี 2563 มีสำรองค่าเผื่อการลดมูลค่าของสินค้าสำเร็จรูปเป็นจำนวน 28 ล้านบาท

เงินลงทุนในบริษัทร่วม

บริษัทมีเงินลงทุนในบริษัทร่วม จำนวน 2 บริษัท คือ

1. บริษัท น้ำซ้อไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด ซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าบวกลพลังงานน้ำ ซึ่งตั้งอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนลาว สัดส่วนเงินลงทุน ร้อยละ 38

2. บริษัท PhuKhan Solar Power Joint Stock Company Limited .ซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งตั้งอยู่ในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สัดส่วนเงินลงทุนร้อยละ 25 เงินลงทุนในบริษัทร่วมแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ บริษัทแสดงมูลค่าที่ดินตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์ แสดงมูลค่าตามราคาทุน หักค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการด้อยค่า(ถ้ามี) ค่าเสื่อมราคา ของอาคารและอุปกรณ์ คำนวณจากราคาทุนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ โดยประมาณ 5-20 ปี แล้วแต่ประเภทของทรัพย์สิน อาคาร อายุการใช้ประโยชน์ 20 ปี สินทรัพย์อื่น อายุการใช้ประโยชน์ 5 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 บริษัทมีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิประมาณ 387 ล้านบาท 367 ล้านบาท และ 353 ล้านบาท ตามลำดับ โดยทรัพย์สินส่วนใหญ่เป็น ที่ดิน อาคาร ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 89-91 สำหรับทรัพย์สินที่มีสัดส่วนรองลงมา ได้แก่ ยานพาหนะ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 5 ส่วนที่เหลือ จะเป็นอุปกรณ์ และเครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องตกแต่งอาคาร

ปี 2561 บริษัทมีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประมาณ 387 ล้านบาท โดยระหว่างปี บริษัทมีการซื้อ เครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน และยานพาหนะ จำนวน 13 ล้านบาท และมีการจำหน่ายและตัดจำหน่ายจำนวน 11 ล้านบาท มีค่าเสื่อมราคา สำหรับปี 36 ล้านบาท

ปี 2562 บริษัทมีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประมาณ 367 ล้านบาทโดยระหว่างปี บริษัทมีการซื้อ เครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน และยานพาหนะ จำนวน 15 ล้านบาท และมีการจำหน่ายและตัดจำหน่าย 11 ล้านบาท มีค่าเสื่อมราคาสำหรับปี 35 ล้านบาท

ปี 2563 บริษัทมีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ ประมาณ 353 ล้านบาทโดยระหว่างปี บริษัทมีการซื้อ เครื่องมือและอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน และยานพาหนะ จำนวน 15 ล้านบาท และมีการจำหน่ายและตัดจำหน่าย 21 ล้านบาท มีค่าเสื่อมราคาสำหรับปี 29 ล้านบาท

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ปี 2556 บริษัทได้มีการนำมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 12 เรื่องภาษีเงินได้ มาถือปฏิบัติ ซึ่งกำหนดให้บริษัทระบุผลแตกต่างชั่วคราวที่เกิดจากความแตกต่างของมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินระหว่างเกณฑ์ทางบัญชีและภาษีอากร เพื่อรับรู้ผลกระทบทางภาษี เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยจากการนำมาตราฐานการบัญชีดังกล่าวมาถือปฏิบัติ มีผลทำให้บริษัทมีสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 เป็นจำนวนประมาณ 24 ล้านบาท 30 ล้านบาท และ 43 ล้านบาท ตามลำดับ

อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร*	43%	23%	26%
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	5%	2%	3%
อัตรากาารหมุนของสินทรัพย์ (เท่า)	1.30	1.09	1.05

ปี 2561-2563 บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจและสร้างผลตอบแทนจากสินทรัพย์ได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรประมาณ ร้อยละ 43 ร้อยละ 23 และร้อยละ 26 ตามลำดับ มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ประมาณร้อยละ 5 ร้อยละ 2 และร้อยละ 3 ตามลำดับ และมีอัตรากาารหมุนของสินทรัพย์ 1.30 เท่า 1.09 เท่า และ 1.05 เท่า ตามลำดับ

สภาพคล่อง

(หน่วย : ล้านบาท)

	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	462.51	204.13	293.41
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมลงทุน	(244.93)	(341.03)	293.89
กระแสเงินสดจาก(ใช้ไปใน)กิจกรรมจัดหาเงิน	(274.26)	262.99	(566.69)
กระแสเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(56.68)	126.08	20.61

จากนโยบายการประกอบธุรกิจของบริษัทที่ต้องการเพิ่มรายได้จากการจำหน่ายสินค้า และการให้บริการติดตั้ง รวมทั้งจ่ายผลตอบแทนคืนให้กับผู้ถือหุ้นทุกปี ดังนั้น กระแสเงินสดส่วนใหญ่จึงถูกใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ในรูปแบบของสินค้าคงเหลือ และลูกหนี้การค้า ซึ่งมีผลทำให้ในแต่ละปี บริษัทมีกระแสเงินสดกิจกรรมดำเนินงานและกิจกรรมลงทุนเป็นหลัก

ปี 2561 บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานประมาณ 463 ล้านบาท และมีกำไรก่อนภาษี 213 ล้านบาท มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ลดลง 213 ล้านบาท สินค้าคงเหลือ ลดลง 83 ล้านบาท ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระเพิ่มขึ้น 56 ล้านบาท เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เพิ่มขึ้น 10 ล้านบาท และบริษัทได้ใช้เงินสดไปในกิจกรรมลงทุนประมาณ 245 ล้านบาท โดยนำไปซื้ออุปกรณ์สำนักงานประมาณ 5 ล้านบาท ให้บริษัทร่วมกู้ยืม จำนวน 80 ล้านบาท จ่ายเงินลงทุนในบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด 29 ล้านบาท และจ่ายเงินลงทุนใน Phu Khanh Solar Power จำนวน 176 ล้านบาท บริษัทได้ใช้เงินสดไปในกิจกรรมจัดหาเงินเป็นจำนวน 274 ล้านบาท โดยนำไปคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น จำนวน 48 ล้านบาท และชำระเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 85 ล้านบาท รวมทั้งจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินประมาณ 10 ล้านบาท และบริษัทได้มีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 188 ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้บริษัทมีเงินสดสุทธิในปี 2561 ลดลงประมาณ 57 ล้านบาท และมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ สิ้นปี 2561 ประมาณ 206 ล้านบาท

ปี 2562 บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานประมาณ 204 ล้านบาท และมีกำไรก่อนภาษี 110 ล้านบาท มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นลดลง 159 ล้านบาท สินทรัพย์ที่เกิดตามสัญญา ลดลง 260 ล้านบาท สินค้าคงเหลือ เพิ่มขึ้น 206 ล้านบาท เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เพิ่มขึ้น 149 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน จำนวน 242 ล้านบาท ในระหว่าง 1 ปีบริษัทรับและจ่ายดอกเบี้ยสุทธิ 1 ล้านบาท จ่ายชำระภาษีเงินได้ 38 ล้านบาท และมีจ่ายชดเชยพนักงานจำนวน 1 ล้านบาท ทำให้เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน 204 ล้านบาท บริษัทได้ใช้กระแสเงินสดไปในกิจกรรมลงทุนประมาณ 341 ล้านบาท โดยให้บริษัทร่วมกู้ยืมเงินจำนวน 316 ล้านบาท ซื้ออุปกรณ์สำนักงานประมาณ 6 ล้านบาทจ่ายเงินลงทุนเพิ่มในบริษัท น้ำซ้อ ไฮโดรเพาเวอร์ จำกัด 16 ล้านบาทและจ่ายเงินลงทุนใน Phu Khanh Solar Power จำนวน 96 ล้านบาท บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินเป็นจำนวน 263 ล้านบาท โดยบริษัททำการกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นจำนวน 398 ล้านบาท และจ่ายชำระเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 28 ล้านบาท และการจ่ายหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินประมาณ 12 ล้านบาท บริษัทได้จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 94 ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้บริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิในปี 2562 ลดลงประมาณ 126 ล้านบาท และมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ สิ้นปี 2562 ประมาณ 332 ล้านบาท

ปี 2563 บริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานประมาณ 293 ล้านบาท โดยบริษัทมีกำไรก่อนภาษี 112 ล้านบาท มีรายการปรับปรุงที่กระทบเงินสดจำนวน 64 ล้านบาท บริษัทมีลูกหนี้การค้าลดลง 18 ล้านบาท สินทรัพย์ที่เกิดตามสัญญา เพิ่มขึ้น 54 ล้านบาท สินค้าคงเหลือและงานระหว่างทำ ลดลง 267 ล้านบาท เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นลดลง 117 ล้านบาทหนี้สินที่เกิดจากสัญญา เพิ่มขึ้น 26 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน จำนวน 310 ล้านบาท ในระหว่างปีบริษัทมีรับจ่ายดอกเบี้ยสุทธิ 2 ล้านบาท และจ่ายภาษีเงินได้ 18 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน 293 ล้านบาท ในระหว่างปีบริษัทร่วมคืนเงินกู้ยืมจำนวน 298 ล้านบาท ทำให้บริษัทมีเงินสดจากกิจกรรมลงทุนจำนวน 294 ล้านบาท และบริษัทได้ใช้เงินสดไปในกิจกรรมจัดหาเงินเป็นจำนวน 567 ล้านบาท โดยนำไปชำระคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 495 ล้านบาท ชำระเงินคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 16 ล้านบาท และการจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินจำนวน 9 ล้านบาท รวมทั้งจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวน 47 ล้านบาท ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้บริษัทมีเงินสดสุทธิในปี 2563 เพิ่มขึ้นประมาณ 21 ล้านบาท และมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ สิ้นปี 2563 ประมาณ 353 ล้านบาท

ทั้งนี้ บริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่องในปี 2561-2563 คิดเป็น 1.45 เท่า 1.37 เท่า และ 1.55 เท่า ตามลำดับ และอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว คิดเป็น 1.09 เท่า 0.80 เท่า และ 1.16 เท่า ตามลำดับ ซึ่งอัตราส่วนดังกล่าวอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก เนื่องจากธุรกิจของบริษัทจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ โดยที่ผ่านมา บริษัทใช้แหล่งเงินทุนจากเงินกู้ยืมระยะสั้นเป็นหลักเพื่อใช้ในการซื้อ และใช้จ่ายในการติดตั้งงานโทรคมนาคม และงานติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟลามและอื่น ๆ

แหล่งที่มาของเงินทุน

- โครงสร้างเงินทุน

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 อยู่ในระดับ 1.03 เท่า 1.21 เท่าและ 0.84 เท่า ซึ่งอัตราส่วนหนี้สินต่อผู้ถือหุ้นอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

หนี้สิน

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561- 2563 มีจำนวนประมาณ 1,745 ล้านบาท 1,988 ล้านบาท และ 1,402 ล้านบาท ตามลำดับ โดยหนี้สินส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น และเงินกู้ยืมระยะสั้น ซึ่งคิดรวมเป็นประมาณร้อยละ 86 ของหนี้สินทั้งหมดในปี 2563

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 มีจำนวนประมาณ 1,745 ล้านบาท ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนประมาณ 1,671 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 96 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญ คือ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวนประมาณ 1,242 ล้านบาท ซึ่งได้รวมส่วนของต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระจำนวนประมาณ 77 ล้านบาท หนี้สินที่เกิดจากสัญญา 56 ล้านบาท และส่วนของเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 28 ล้านบาท และบริษัทมีหนี้สินไม่หมุนเวียนประมาณ 74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินไม่หมุนเวียนที่สำคัญ คือ เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 17 ล้านบาท สรรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงานจำนวนประมาณ 44 ล้านบาท หนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 13 ล้านบาท

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีจำนวนประมาณ 1,988 ล้านบาท ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนประมาณ 1,907 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 96 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญ คือ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวนประมาณ 1,117 ล้านบาท หนี้สินที่เกิดขึ้นจากสัญญา 56 ล้านบาท และส่วนของเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 15 ล้านบาท และบริษัทมีหนี้สินไม่หมุนเวียนประมาณ 81 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินไม่หมุนเวียนที่สำคัญ คือ สรรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน จำนวนประมาณ 67 ล้านบาท และหนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 11 ล้านบาท

หนี้สินรวมของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีจำนวนประมาณ 1,402 ล้านบาท ประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนประมาณ 1,314 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินหมุนเวียนที่สำคัญ คือ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นจำนวนประมาณ 1,000 ล้านบาท หนี้สินที่เกิดขึ้นจากสัญญา 81 ล้านบาท ส่วนของเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวน 6 ล้านบาทและภาษีเงินได้นิติบุคคลค้างจ่าย จำนวน 13 ล้านบาท บริษัทมีหนี้สินไม่หมุนเวียนประมาณ 88 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6 ของหนี้สินรวม โดยหนี้สินไม่หมุนเวียนที่สำคัญ คือ สรรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน จำนวนประมาณ 74 ล้านบาท และ หนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ-สุทธิจากส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี จำนวนประมาณ 13 ล้านบาท

- เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

บริษัทและบริษัทย่อย มีการใช้แหล่งทุนจากเงินกู้ยืมระยะสั้นเป็นหลัก ซึ่งอาจทำให้บริษัทประสบกับความเสี่ยงทางด้านสภาพคล่องทางการเงินได้ อย่างไรก็ตาม วงเงินสินเชื่อหลักที่บริษัทได้รับเป็นเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร และเงินกู้ยืมระยะสั้นประเภทตั๋วสัญญาใช้เงิน ซึ่งสถาบันการเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริษัทใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับการดำเนินธุรกิจ โดยบริษัทมีความมั่นใจว่าบริษัทจะสามารถจ่ายคืนเงินกู้ยืมดังกล่าวแก่สถาบันการเงินได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

หนี้สินในส่วนของเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีรายละเอียดดังนี้ :-

- **เงินกู้ยืมระยะสั้น วงเงินรวม 3,352 ล้านบาท แบ่งเป็น**
 - เงินเบิกเกินบัญชี วงเงิน 121 ล้านบาท
 - เงินกู้ยืมระยะสั้นประเภทตั๋วสัญญาใช้เงิน และวงเงิน Trade on Demand เป็นวงเงินคล้ายตั๋วสัญญาใช้เงิน แต่สามารถเบิกเงินจากสถาบันการเงินตามยอดลูกหนี้และ/หรือเจ้าหนี้ที่ใช้อ้างอิง วงเงินรวม 3,231 ล้านบาทณ.วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทย่อยมีเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นจำนวน 530 ล้านบาท
- **เงินกู้ยืมระยะยาว วงเงินรวม 198.10 ล้านบาท แบ่งเป็น**
 - เงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับซื้อที่ดิน และก่อสร้างสำนักงานและคลังสินค้าแห่งใหม่ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี วงเงินรวม 180 ล้านบาท แบ่งเป็นวงเงินสำหรับซื้อที่ดิน จำนวน 120 ล้านบาท และวงเงินสำหรับก่อสร้างสำนักงานและคลังสินค้าแห่งใหม่ จำนวน 60 ล้านบาท โดยบริษัทได้เบิกใช้วงเงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับซื้อที่ดินแล้วจำนวน 118.40 ล้านบาท กำหนดชำระคืนเงินกู้ยืมสำหรับซื้อที่ดินเป็นรายเดือนรวมทั้งหมด 78 งวดๆ ละประมาณ 0.83 ล้านบาท โดยชำระคืนงวดแรกเดือน กรกฎาคม 2558 และ ณ.วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มียอดคงค้างประมาณ 73 ล้านบาท ปัจจุบันได้ปิดสัญญาเช่าก่อนกำหนด ณ 31/8/61

- เงินกู้ยืมระยะยาวสำหรับการดำเนินงาน โดยเงินกู้ยืมดังกล่าวค้ำประกัน โดยการจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างบริษัทฯ จำนวน 56 ล้านบาท โดยกำหนดชำระคืนเงินกู้ยืม ทุกสิ้นเดือน จำนวน 29 งวด โดยงวดที่ 1-20 งวดละ 2.40 ล้านบาท และ งวดที่ 21-29 งวดละ 0.83 ล้านบาท ปัจจุบันชำระหมดแล้ว

- **หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน**

บริษัทได้ทำสัญญาเช่าการเงินและสัญญาเช่าซื้อกับบริษัทลีสซิ่ง เพื่อเช่า และเช่าซื้อยานพาหนะ สำหรับใช้ในการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งอายุของสัญญามีระยะเวลาโดยเฉลี่ยประมาณ 2 ถึง 5 ปี โดยมีกำหนดการชำระค่าเช่าเป็นรายเดือน และคิดดอกเบี้ยในอัตราเฉลี่ยประมาณร้อยละ 2.35-10.64 ต่อปี ในระหว่างปี 2561-2563

ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561- 2563 บริษัทมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าเช่าขั้นต่ำตามสัญญาเช่าการเงินและสัญญาเช่าซื้อ เป็นจำนวน 21 ล้านบาท 19 ล้านบาท และ 20 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดแบ่งตามระยะเวลาชำระหนี้ดังนี้

(หน่วย: ล้านบาท)

	ณ 31/12/61			ณ 31/12/62			ณ 31/12/63		
	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม	ไม่เกิน 1 ปี	1 - 5 ปี	รวม
ผลรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า	7.44	13.64	21.08	6.70	12.36	19.06	6.62	14.21	20.83
ดอกเบี้ยรอการตัดบัญชี	(1.05)	(1.01)	(2.06)	(0.82)	(1.28)	(2.10)	0.99	(1.59)	(2.58)
มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า	6.39	12.63	19.02	5.88	11.08	16.96	5.64	12.61	18.25

- **เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น**

เจ้าหนี้การค้า และเจ้าหนี้อื่น บริษัทมีนโยบายในการจ่ายชำระหนี้อยู่ที่ 30-120 วัน แล้วแต่ประเภทของเจ้าหนี้ และในปี 2561-2563 อัตราการจ่ายชำระหนี้เท่ากับ 108 วัน 130 วัน และ 127 วัน ตามลำดับ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นของบริษัท ประกอบด้วย

(หน่วย : พันบาท)

รายการ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน	มูลค่า	สัดส่วน
เจ้าหนี้การค้า	1,020,097	82.14	988,200	88.47	854,269	85.40
ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ	141,758	11.41	62,899	5.63	79,818	7.98
เจ้าหนี้อื่น	13,367	1.08	10,636	0.95	8,319	0.83
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	66,697	5.37	55,302	4.95	57,940	5.79
รวม	1,241,919	100	1,117,037	100.00	1,000,346	100.00

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ณ.วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 มี จำนวน 1,242 ล้าน 1,117 ล้าน และ 1,000 ล้านตามลำดับ ต้นทุนที่ยังไม่เรียกชำระ เป็นต้นทุนประมาณการของงานบริการติดตั้ง ซึ่งเกิดจากเจ้าหนี้การค้า ไม่ได้ส่งเอกสารการเรียกชำระเงิน แต่บริษัทรับรู้รายได้งานบริการติดตั้งแล้ว เจ้าหนี้อื่น และค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เป็นค่าบริการต่าง ๆ ที่บริษัทจ่ายในการดำเนินงานของบริษัท เช่น ค่าส่งเสริมการขาย ค่านายหน้า ค่าสอบบัญชี ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นต้น

- **สำรองผลประโยชน์ระยะยาวพนักงาน**

บริษัทได้สำรองเงินเพื่อจ่ายชดเชยให้กับพนักงานเมื่อออกจากงาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน โดยใช้สมมติฐานที่สำคัญในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันประเมิน ประกอบด้วย อัตราคิดลด อัตราการขึ้นเงินเดือน และอัตราการเปลี่ยนแปลงในจำนวนพนักงาน ในการคำนวณ ซึ่งจำนวนเงินสำรองผลประโยชน์ระยะยาวของพนักงาน ซึ่งเป็นเงินชดเชยพนักงานเมื่อออกจากงาน เป็น จำนวน 44 ล้านบาท 67 ล้านบาท และ 74 ล้านบาทในปี 2561-2563 ตามลำดับ

- ส่วนของผู้ถือหุ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563 มีจำนวนประมาณ 1,697 ล้านบาท 1,643 ล้านบาท และ 1,666 ล้านบาท ตามลำดับ โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามผลประกอบการที่มีกำไรสุทธิ 169 ล้านบาท 86 ล้านบาท และ 94 ล้านบาทตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 1,697 ล้านบาท ประกอบด้วย ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท 1,635 ล้านบาท และส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย จำนวน 62 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนประมาณ 20 ล้านบาท บริษัทดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิประจำปี 169 ล้านบาท และจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น 141 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 1,643 ล้านบาท ประกอบด้วย ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท 1,578 ล้านบาท และส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย จำนวน 65 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนประมาณ 55 ล้านบาท บริษัทดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิประจำปี 85 ล้านบาท และจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น 23 ล้านบาท และมีองค์ประกอบอื่นส่วนของผู้ถือหุ้น 19 ล้านบาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 1,666 ล้านบาท ประกอบด้วย ส่วนของผู้ถือหุ้นบริษัท 1,599 ล้านบาท และส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย จำนวน 67 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนประมาณ 23 ล้านบาท บริษัทดำเนินงานมีผลกำไรสุทธิประจำปี 95 ล้านบาท และจ่ายปันผลให้กับผู้ถือหุ้น 47 ล้านบาท และมีองค์ประกอบอื่นส่วนของผู้ถือหุ้น 44 ล้านบาท

ค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี

ค่าตอบแทนจากการสอบบัญชี (audit fee) มีรายละเอียดดังนี้ :-

- ปี 2561 บริษัทจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นค่าสอบบัญชีของบริษัทจำนวน 1.85 ล้านบาท และค่าสอบบัญชีของบริษัทย่อยจำนวน 0.96 ล้านบาท โดยบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีการใช้บริการอื่นจากผู้สอบบัญชี
- ปี 2562 บริษัทจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นค่าสอบบัญชีของบริษัทจำนวน 1.95 ล้านบาท และค่าสอบบัญชีของบริษัทย่อยจำนวน 0.96 ล้านบาท โดยบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีการใช้บริการอื่นจากผู้สอบบัญชี
- ปี 2563 บริษัทจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้สอบบัญชีของบริษัท เป็นค่าสอบบัญชีของบริษัทจำนวน 1.95 ล้านบาท และค่าสอบบัญชีของบริษัทย่อยจำนวน 0.96 ล้านบาท โดยบริษัทและบริษัทย่อยไม่มีการใช้บริการอื่นจากผู้สอบบัญชี

ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต

ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต ได้แก่

▪ ความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาทองแดง ซึ่งมีผลกระทบต่อรายได้และต้นทุนของสินค้าประเภทสายไฟฟ้า

สายไฟฟ้าจะมีต้นทุนหลักเป็นทองแดง ซึ่งราคาทองแดงจะมีการเปลี่ยนแปลงตามอุปสงค์และอุปทานในตลาดโลก โดยการเปลี่ยนแปลงราคาทองแดงจะส่งผลกระทบต่อราคาซื้อหรือต้นทุนของสายไฟฟ้า รวมทั้งราคาจำหน่ายหรือรายได้ และอัตรากำไรขั้นต้นของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงที่ราคาทองแดงปรับลดลง หากบริษัทไม่สามารถปรับราคา ขายสินค้าให้สอดคล้องตามราคาต้นทุนสินค้าที่มีการเปลี่ยนแปลง อาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนขายและมูลค่าสินค้าคงเหลือของบริษัท ด้วยเหตุนี้ บริษัทจึงได้ให้ความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว โดยมีการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาทองแดงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อคาดการณ์ทิศทางและแนวโน้มของราคาทองแดงและนำไปใช้ในการบริหารปริมาณสินค้าคงคลังของสายไฟฟ้าให้เป็นไปตามความเหมาะสม เนื่องจากโดยทั่วไป เมื่อราคาทองแดงมีความผันผวน จะใช้ระยะเวลาหนึ่งประมาณ 6 - 7 เดือน (Lapse Time) ก่อนที่จะส่งผลกระทบต่อราคาจำหน่ายและต้นทุนของสายไฟฟ้า ด้วยวิธีการดังกล่าว จะช่วยบริษัทในการลดผลกระทบจากการผันผวนของราคาทองแดงได้ระดับหนึ่ง

▪ ความเสี่ยงจากความไม่สม่ำเสมอของด้านรายได้จากการให้บริการงานในลักษณะโครงการ

การให้บริการออกแบบ และติดตั้งระบบงานโทรคมนาคมของบริษัท เป็นการให้บริการซึ่งมีลักษณะเป็นรายโครงการ ที่มีกำหนดเวลาแล้วเสร็จไม่ใช่เป็นสัญญาว่าจ้างทำงานระยะยาว ดังนั้น ความต่อเนื่องในรายได้ของบริษัทจึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการได้รับเลือกเข้าทำงานในแต่ละโครงการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสม่ำเสมอของรายได้การให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคมของบริษัท อย่างไรก็ตาม จากการที่บริษัทมีประวัติการทำงานที่ดี สามารถส่งมอบงานให้แก่ลูกค้า ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดทุกโครงการ ประกอบกับ ณ ปัจจุบัน ภาวะอุตสาหกรรมของธุรกิจโทรคมนาคมมีแนวโน้มเติบโต จากการเปิดประมูลใบอนุญาตโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 4G รวมทั้งมีการปรับปรุงระบบส่งสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารของบริษัทจึงเชื่อว่าจะได้รับผลกระทบจากความเสี่ยงนี้ไม่มากนัก

▪ ความเสี่ยงด้านเงินทุนหมุนเวียน

ในการดำเนินธุรกิจจำหน่ายสายไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าประเภทอื่น ๆ และการให้บริการติดตั้งระบบโทรคมนาคม บริษัทมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนสูง สำหรับการสั่งซื้อสินค้าและจัดเก็บสินค้าเพื่อขาย ซึ่งจะต้องมีความหลากหลายและเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า รวมทั้งใช้ในขั้นตอนการเตรียมงานโครงการ และการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อดำเนินงานในโครงการติดตั้งระบบโทรคมนาคม ซึ่งเป็นขั้นตอนก่อนที่จะได้รับชำระเงินจากผู้ว่าจ้างตามสัญญา ทั้งนี้ ที่ผ่านมา บริษัทใช้แหล่งเงินกู้ระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นเงินทุนหมุนเวียนหลัก เพื่อดำเนินธุรกิจดังกล่าว ส่งผลให้มีอัตราส่วนสภาพคล่องและอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วในปี 2561-2563 ดังนี้ ปี 2561 ประมาณ 1.45 เท่า และ 1.09 เท่า ปี 2562 ประมาณ 1.37 เท่า และ 0.80 เท่า และปี 2563 ประมาณ 1.55 เท่า และ 1.16 เท่าตามลำดับ

บริษัท คอมมิวนิเคชั่น แอนด์ ซิสเต็มส์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)
329 หมู่ 3 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
โทร. (+66)2-018-1111 โทรสาร. (+66)2-018-1142